

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta pedagogická

Katedra historie

Gymnázium ve Strakonících po roce 1948

Bakalářská práce

Hana Hiřmanová

Historická studia, Historie se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: PaedDr. Naděžda Morávková, Ph.D.

Plzeň 2014

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

Plzeň, 9. června 2014

.....
vlastnoruční podpis

Touto formou bych chtěla poděkovat vedoucí mé bakalářské práce PaedDr. Naděždě Morávkové Ph.D., za cenné rady. Mé poděkování patří také řediteli strakonického gymnázia, panu Miroslavu Hlavovi, za půjčení školních kronik a dobových fotografií. V neposlední řadě děkuji paní Miloslavě Sankotové, panu Miroslavu Kubičkovi, paní Aleně Treybalové a paní Janě Opalecké za ochotné poskytnutí rozhovorů.

Obsah

Seznam zkratk	6
Úvod	8
1 Strakonice – historie města	10
2 Státní reálné gymnázium ve Strakonících do roku 1948	13
3 Gymnázium v letech 1948 – 1968	17
3. 1 Čtyřleté gymnázium	17
3. 2 Vzpomínky pamětníků na únor 1948	18
3. 3 Jedenáctiletá střední škola	19
3. 4 Dvanáctiletá střední škola	22
3. 5 Základní devítiletá škola, střední všeobecně vzdělávací škola	25
4 Gymnázium v letech 1968 – 1989	27
4. 1 Události po roce 1968	27
4. 2 Čtyřleté gymnázium	28
4. 3 Experiment	29
5 Gymnázium od roku 1989 do současnosti	33
5. 1 Listopadové události roku 1989	33
5. 2 Gymnázium od roku 1989	33
6 Organizace Národní fronty	37
6. 1 ČSM, SSM	37
7 Oslavy před rokem 1989	38
7. 1 Měsíc československo-sovětského přátelství, VŘSR	38
7. 2 Oslavy Svátku práce	39
8 Mimoškolní aktivity	40
8. 1 Brigády	40
8. 2 Spartakiáda	42
8. 3 Branná příprava	42
8. 4 Lyžařské kurzy	43
8. 5 Sportovní soutěže	45
8. 6 Předmětové olympiády	46
8. 7 Poslední zvonění	48
8. 8 Tabla	49
8. 9 Možnost prohloubení jazykových schopností	50
8. 10 Pěvecký sbor	51
8. 11 Divadelní kroužek	53

8. 12 Majáles	54
8. 13 Projekt Zmizelí sousedé	55
9 Významní absolventi	57
9. 1 Hana Křížková	57
9. 2 Jan Zdeněk Cvrček	57
9. 3 Josef Režný	58
9. 4 Další osobnosti	59
Závěr	60
Summary	63
Prameny a literatura	64
Přílohy	i

Seznam zkratek

CD – kompaktní disk

ČSM – Československý svaz mládeže

ČZ – Česká zbrojovka

ČZM – České závody motocyklové

DSŠ – dvanáctiletá střední škola

IPVU – ideově politické vzdělávání učitelů

JčKNV – Jihočeský krajský národní výbor

JSŠ – jedenáctiletá střední škola

JZD – jednotné zemědělské družstvo

KSČ – Komunistická strana Československa

KV ROH – krajský výbor Revolučního odborového hnutí

KPÚ – Krajský pedagogický ústav

MDŽ – Mezinárodní den žen

MěNV – městský národní výbor

MŠ ČSR – Ministerstvo školství Československé republiky

NDR – Německá demokratická republika

NVVS – Nová výchovně vzdělávací soustava

ONV – okresní národní výbor

OV KSČ – okresní výbor Komunistické strany Československa

PF UK – Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy

ROH – Revoluční odborové hnutí

SČSP – Svaz československo-sovětského přátelství

SRPŠ – Sdružení rodičů a přátel školy

SSM – Socialistický svaz mládeže

SSSR – Svaz sovětských socialistických republik

Svazarm – Svaz pro spolupráci s armádou

SVVŠ – střední všeobecně vzdělávací škola

ŠO SSM – školní organizace Socialistického svazu mládeže

USA – Spojené státy americké

ÚV KSČ – Ústřední výbor Komunistické strany Československa

VŘSR – Velká říjnová socialistická revoluce

VŠ – vysoká škola

VÚ – vojenský útvar

VÚP – Výzkumný ústav pedagogický

VVŠ – vysoká vojenská škola

ZDŠ – základní devítiletá škola

ZO KSČ – závodní organizace Komunistické strany Československa

ZO SSM – závodní organizace Socialistického svazu mládeže

ZŠ – základní škola

ZVOP – základy výroby a odborné přípravy

ZV ROH – závodní výbor Revolučního odborového hnutí

Úvod

Citátem Učitele národů Jana Amose Komenského „*Má-li se člověk stát člověkem, musí se vzdělat.*“¹ uvádím svou bakalářskou práci, protože jejím úkolem je zaznamenat historii Gymnázia ve Strakonících od roku 1948 do současnosti.

Podstatnou část vzdělání získávají lidé ve škole. Již od raného dětství se člověk učí. V mateřské škole se děti učí pravidelnému dennímu režimu, hygienickým návykům a přizpůsobení se kolektivu. Poté následuje základní škola, která poskytne mladému člověku základní vědomosti a umožní mu, aby si vybral další směr vzdělání. Jedná se o důležitý mezník v životě člověka, protože zde začíná jeho cesta za profesním uplatněním.

Práce na začátku krátce seznamuje s historií města, ve kterém se gymnázium nachází. Pro každé větší město, jako jsou Strakonice, je důležité mít střední školu, aby mělo možnost poskytnout vzdělání mladým lidem z širšího okolí. Ve Strakonících bylo gymnázium založeno později než v ostatních okolních větších městech. Snaha Strakonice o založení gymnázia byla úspěšná v 1920.² V roce 2010 oslavilo 90. výročí svého vzniku. Z pohledu člověka je 90 let jeden prožitý život, z hlediska historie školy to tak dlouhá doba není. Přesto na škole proběhla celá řada událostí jak příjemných, tak nepříjemných. Cílem mé bakalářské práce je podat přehled o vývoji školy ve sledovaném období jak z hlediska školního, tak i mimoškolního života. Ve škole se studenti totiž nevěnovali pouze studiu, ale také celé řadě mimoškolních aktivit doplňujících vzdělání. Dalším cílem je zjistit, jak škola ovlivňovala studenty při výběru povolání nebo dalšího studia, neboť to je hlavní úkol tohoto typu školy. Dále mě bude zajímat, k jakým změnám na škole došlo po pádu komunistického režimu.

Historie gymnázia od jeho založení do roku 1948 byla zpracována v diplomové práci Strakonické gymnázium v letech 1920 – 1948 od Evy Zuzákové, po roce 1948 dosud podrobněji zpracována nebyla. Vyšly pouze dva almanachy, jeden k 50. výročí založení školy, druhý k 75. výročí. Oba almanachy jsou zpracovány podobně. Obsahují stručné dějiny školy, vzpomínky pamětníků a přehled učitelů a všech studentů, kteří do té doby na gymnáziu působili. Z těchto almanachů jsem při psaní práce také vycházela, ale mým hlavním zdrojem se staly tři školní kroniky uložené na strakonickém gymnáziu, z nichž první byla sepsána v letech 1954 – 1965, druhá v letech 1965 – 1984 a třetí v letech 1984 –

¹ Jan Amos Komenský.

² Historie školy. [online]. [cit. 2014-06-15]. Dostupné z: <http://www.gymstr.cz/node/38>.

2007. V nich je zaznamenán veškerý život školy, takže je považuji za významné zdroje. Jsou psané ručně, ale písmo je dobře čitelné.

Jako další zdroje jsem použila ročenky, které začaly vycházet od 90. let 20. století a nahradily kroniky. Ty jsou již v tištěné podobě. Obsahují přehled pedagogů a tříd, učební plány, statistiky přijímacích a maturitních zkoušek, kalendárium školního roku, dále pak úspěchy a významné události, ke kterým v daném roce došlo. Pro zpracování své bakalářské práce jsem také využila metodu orální historie. Sešla jsem se se čtyřmi pamětníky – paní Janou Opaleckou, která na gymnáziu studovala v letech 1979 – 1983, panem Miroslavem Kubičkou, paní Miloslavou Sankotovou a paní Alenou Treybalovou, kteří na gymnáziu nejprve studovali a poté zde působili jako pedagogové. Poskytli mi cenné informace, které v kronikách zaznamenány nebyly.

Důvodů, proč jsem si vybrala právě toto téma, je několik. Jedním z nich je, že sama jsem absolventkou strakonického gymnázia, aktivně jsem se podílela na jeho životě a zažila jsem zde v letech 2007 – 2011 několik významných událostí. Zajímalo mě, jak se škola od svého založení vyvíjela, a proto jsem se rozhodla zpracovat její historii. Dalším důvodem je, že jsem o sledovaném období neměla moc velké povědomí, proto jsem si své vědomosti chtěla rozšířit. V neposlední řadě mi je školství blízké, studuji pedagogickou fakultu a chtěla bych pracovat jako učitelka.

1 Strakonice – historie města

Město Strakonice leží v jižních Čechách na soutoku dvou řek, dříve zlatonosné Otavy a menší říčky Volyňky. Jeho název se poprvé objevil na dvou listinách krále Václava I. sepsaných v roce 1235. Mezi svědky na obou dokumentech je podepsán první známý z rodu Bavorů, Bavor ze Strakonic.

Základem města se stal hrad postavený na počátku 13. století pravděpodobně některým členem rodu Bavorů, kteří se ve Strakonících usídlili a vládli zde do konce 14. století.³ Ve 14. století rod zchudl a jeho příslušníci začali své majetky rozprodávat. V roce 1402 byl prodán zbytek strakonického panství řádu johanitů, jimž už před polovinou 13. století věnovali Bavorové svou přízeň.⁴ Strakonicko patřilo řádu až do roku 1925, tedy více než 500 let.⁵

V době husitských válek, kdy husité vyplenili hlavní sídlo johanitů v Praze, přesídlili velkopřevorové řádu v roce 1420 na strakonický hrad.⁶ Někteří z nich sehráli v dějinách významnou roli, například Václav z Michalovic, jenž patřil mezi zakladatele Jednoty strakonické,⁷ namířené proti zemskému správci Jiřímu z Poděbrad.⁸ Další generální převorové se zasloužili o rozvoj Strakonic. Jan ze Švamberka nechal ve městě založit cechy postříhačů, soukeníků, zlatníků, krejčích, zámečnicků, sedlářů a zedníků, a dal tak popud k zakládání dalších cechů.⁹ Od jeho nástupce, Jana III. z Rožmberka, získaly Strakonice svůj znak.¹⁰ Po jeho smrti v roce 1532 se nový velkopřevor řádu usídlil v obnoveném klášteře řádu na pražské Malé Straně.¹¹

³ CVRČEK, Jan Zdeněk. *Strakonice: lidé . město . osudy*. Strakonice: Městský národní výbor, 1989, s. 24. – 25.

⁴ CVRČEK, Jan Zdeněk. Páni ze Strakonic erbu střely. In: PARKOSOVÁ, Ivana (ed.). *Strakonice: kapitoly z historie, díl I*. Strakonice : město Strakonice, 2002, s. 46, ISBN 80-238-7889-1.

⁵ KOTLÁROVÁ, Simona. 700 let působení maltézských rytířů v Strakonících. In: PARKOSOVÁ, Ivana (ed.). *Strakonice: kapitoly z historie, díl I*. Strakonice : město Strakonice, 2002, s. 70, ISBN 80-238-7889-1.

⁶ Tamtéž, s. 51.

⁷ Jednota byla založena dne 8. 2. 1449.

⁸ KOTLÁROVÁ, Simona. 700 let působení maltézských rytířů v Strakonících. In: PARKOSOVÁ, Ivana (ed.). *Strakonice: kapitoly z historie, díl I*. Strakonice : město Strakonice, 2002, s. 51 – 53, ISBN 80-238-7889-1.

⁹ Tamtéž, s. 54.

¹⁰ Tamtéž, s. 56.

¹¹ CVRČEK, Jan Zdeněk. *Strakonice: lidé . město . osudy*. Strakonice: Městský národní výbor, 1989, s. 104.

Velkopřevorové ztratili o Strakonice zájem a stále více začali úřadovat z Prahy po třicetileté válce, kdy bylo město i s hradem zpustošeno Mansfeldovým vojskem.¹² Město se z války postupně vzpamatovalo a v polovině 17. století, v roce 1649, zde vznikl první průmyslový závod – pivovar.¹³

Průmysl se začal ve Strakonících dynamicky rozvíjet v době průmyslové revoluce. V roce 1812 zde Wolf Fürth založil fezárenskou manufakturu. Z města chalupníků, drobných řemeslníků a zemědělských dělníků se stalo město fezárenských dělníků.¹⁴ Strakonice se v tomto období také staly významným dopravním uzlem, v 60. letech 19. století byla ve městě postavena první železnice. Jednalo se o dráhu Františka Josefa I. vedoucí z Českých Budějovic do Plzně¹⁵ a později přibyla i lokální dráha Březnice–Blatná–Strakonice.¹⁶

Další rozvoj města nastal po první světové válce. Zdejší podnikatelé založili v roce 1919 továrnu na ruční zbraně - Jihočeskou zbrojovku, v roce 1922 přejmenovanou na Českou zbrojovku.¹⁷ Toto pojmenování zůstalo podniku do roku 1954, kdy byla ukončena výroba zbraní a továrna získala nový název České závody motocyklové.¹⁸ Město také nechalo postavit nové letiště v Lipkách a sokolské sportoviště na Křemelce.¹⁹

Ve 30. letech 20. století prožívaly Strakonice stejně jako celá republika a svět hospodářskou krizi a záhy nástup fašismu, který způsobil zánik strakonické židovské náboženské obce.

Po 2. světové válce byl další rozvoj města poznamenán nástupem nového režimu, který převzal celou zemi v roce 1948 a ovládal ji až do roku 1989. Ve Strakonících se začal

¹² KOTLÁROVÁ, Simona. 700 let působení maltézských rytířů v Strakonících. In: PARKOSOVÁ, Ivana (ed.). *Strakonice: kapitoly z historie, díl I.* Strakonice : město Strakonice, 2002, s. 58 – 59, ISBN 80-238-7889-1.

¹³ CVRČEK, Jan Zdeněk. *Strakonice: lidé . město . osudy.* Strakonice: Městský národní výbor, 1989, s. 5 – 6.

¹⁴ KUPKA, Jiří. Urbanistický vývoj Strakoníc. In: PARKOSOVÁ, Ivana (ed.). *Strakonice: kapitoly ze života města, díl III.* Strakonice: město Strakonice, 2005, s. 12, ISBN 80-239-4790-7.

¹⁵ Trať byla postavena v roce 1869. Tamtéž, s. 13.

¹⁶ Historie města. [online]. Dostupné z: <http://www.strakonice.eu/content/historie-mesta>. [cit. 2014-06-15].

¹⁷ PŘIBÁŇ, Milan. Od A do Z o motocyklech, tříkolách a skútrech ČZ. In: PARKOSOVÁ, Ivana (ed.). *Strakonice: kapitoly ze společenského života, díl II.* Strakonice: město Strakonice, 2003, s. 207, ISBN 80-239-1640-8.

¹⁸ Tamtéž, s. 214.

¹⁹ KUPKA, Jiří. Urbanistický vývoj Strakoníc. In: PARKOSOVÁ, Ivana (ed.). *Strakonice: kapitoly ze života města, díl III.* Strakonice: město Strakonice, 2005, s. 14, ISBN 80-239-4790-7.

rozvíjet hlavně průmysl. Město se rozrostlo o další podniky. Vznikla síťovna Sítos, závod Jihočeské mlékárny, v Komenského ulici vyrostla teplárna. Město se začalo rozrůstat o panelová sídliště.²⁰

²⁰ KUPKA, Jiří. Urbanistický vývoj Strakonice. In: PARKOSOVÁ, Ivana (ed.). *Strakonice: kapitoly ze života města, díl III*. Strakonice: město Strakonice, 2005, s. 16, ISBN 80-239-4790-7.

2 Státní reálné gymnázium ve Strakonících do roku 1948

Strakonice měly dvě příležitosti k otevření střední školy. První možnost se naskytla v roce 1777. Tento rok chtěla vláda přeložit klatovské gymnázium do Strakonic, neboť tu byly prostory pro učebny. Gymnázium mělo být pětileté. V prvních třech letech měl být vyučovacím jazykem český jazyk, poté mělo vyučování probíhat v německém jazyce.²¹ Deputace dvou radních ze Strakonic žádala dne 4. srpna 1777 píseckého krajského hejtmana Lorence, aby podpořil přestěhování gymnázia z Klatov do Strakonic. Hejtman jim slíbil, že toto přemístění podpoří, ale potají o všem informoval píseckého purkmistra a vyzval ho, aby jel do Prahy požádat o umístění gymnázia do Písku. Dne 14. listopadu 1777 vydala císařovna Marie Terezie dekret, jímž potvrdila přemístění gymnázia z Klatov do Písku.²²

Druhá možnost k otevření střední školy se Strakonícím naskytla v roce 1906. Tohoto roku byla v Kašperských Horách založena německá reálka a rakouská vláda chtěla jako protiváhu k této škole zřídit jednu českou střední školu v Pošumaví. Nabídku k založení české střední školy dostaly Strakonice. Město se ale této možnosti vzdalo ve prospěch Sušice, kde tehdy byla střední škola potřebnější.²³

V roce 1919 přednosta strakonické okresní politické správy JUDr. J. Krninský hned po svém nástupu do funkce dne 1. března sestavil přesný plán své budoucí práce. Do programu kulturní činnosti na okrese zařadil hned na první místo zřízení střední školy ve městě. Tehdejší školní inspektor Jan Dyk sestavil na Krninského žádost přesná data, která měla přesvědčivě odůvodnit oprávněnost vzniku střední školy ve Strakonících. O této záležitosti se také jednalo dne 7. července 1919 na schůzi okresní školní rady. Jednání se stalo přímým podnětem městské radě, která se dne 10. července 1919 usnesla podat žádost o zřízení státního reálného gymnázia ve Strakonících ministerstvu školství a národní osvěty.²⁴ V žádosti se zdůrazňovalo, že díky své poloze jsou Strakonice střediskem rozlehlého území s více než 100 000 obyvateli. Dále se uvádělo, že škola bude mít alespoň 260 studentů a s rozvojem města bude jejich počet ještě stoupat. Škola měla mít i význam

²¹ CVRČEK, Jan Zdeněk. *Strakonice: lidé . město . osudy*. Strakonice: Městský národní výbor, 1989, s. 222.

²² SOKA Strakonice, Státní reálné gymnázium Strakonice, karton č. 15, sign. V c/1, VIII. roční zpráva 1927-1928, s. 5.

²³ Tamtéž, s. 6.

²⁴ NOVOTNÝ, Vojtěch. Státní Čsl. reálné gymnasium v Strakonících. In: ŠIMEK, Rudolf Gustav (ed.). *Strakonice : propagace a adresář*. Strakonice: Nová Šumava, 1933, s. 97.

pro přilehlou oblast Pošumaví kolem Vimperka a nijak neměla konkurovat střední škole v Sušici, naopak ji měla doplňovat.²⁵

Ministerstvo vyřízení žádosti dlouho odkládalo. Důvodem byly zřejmě obavy z toho, že by byl ohrožen ústav v Sušici a budoucí ústav v Prachaticích.²⁶ Obecní zastupitelstvo ve Strakoniciích se proto na schůzi dne 18. června 1920 usneslo otevřít od 1. září 1920 první třídu městského reálného gymnázia na náklady města bez finančního příspěvku státu a zaslalo ministerstvu školství a národní osvěty druhou zprávu, v níž žádalo o povolení zřízení městského reálného gymnázia ve Strakoniciích.²⁷ Přednosta okresní politické správy JUDr. Krninský poslal z vlastní iniciativy ministerstvu zprávu, ve které se přimlouval za povolení založit zde městské reálné gymnázium. Poukázal na nedostatek škol ve svém okrese a zdůraznil, že není třeba se obávat, že by otevřením střední školy ve Strakoniciích byly ohroženy střední školy v Sušici a v Prachaticích. Této druhé žádosti města ministerstvo školství vyhovělo a byla sepsána zakládací listina, po jejímž obdržení zajistilo město potřebné místnosti v prvním poschodí maltézského zámku.²⁸

Ministerstvo školství souhlasilo se zřízením osmiletého městského reálného gymnázia na náklad města. Povolilo otevření primy na podzim roku 1920 s podmínkou, „že po nejbližších deset let nesmí státu kvůli škole vzniknout žádné finanční závazky a město si na svůj výlučný náklad musí opatřit ředitele i profesory“.²⁹ Takové podmínky by byly pro město neúnosné, proto přednosta okresní politické správy opis zakládací listiny určený pro město Strakonice opravil tak, že místo po nejbližších 10 let napsal v nejbližší době. Takto opravený opis ministerského výnosu umožnil založit ve Strakoniciích městské

²⁵ SOkA Strakonice, Státní reálné gymnázium Strakonice, karton č. 15, sign. V c/1, VIII. roční zpráva 1927-1928, s. 6.

²⁶ KŘIVAN, Vlastimil. Padesát let. In: TREYBAL, Miroslav (ed.). *50 let gymnasia v Strakoniciích : 1920-1970 : Jubilejní almanach*. Strakonice: Gymnasium Strakonice, 1970, s. 8.

²⁷ KUBIČKA, Miroslav. Úvodní slovo. In: KOS, František (ed.). *75 let Gymnázia v Strakoniciích*. Strakonice : Nadace Gymnázia Strakonice, 1995, s. 7.

²⁸ NOVOTNÝ, Vojtěch. Státní Čsl. reálné gymnasium v Strakoniciích. In: ŠIMEK, Rudolf Gustav (ed.). *Strakonice : propagace a adresář*. Strakonice: Nová Šumava, 1933, s. 98.

²⁹ CVRČEK, Jan Zdeněk. *Strakonice: lidé . město . osudy*. Strakonice: Městský národní výbor, 1989, s. 342.

reálné gymnázium.³⁰ Nejprve vydržovalo školu jen město, od roku 1921 si financování rozdělilo město Strakonice a strakonický okres.³¹

V roce 1923 byla podána žádost ministerstvu školství a národní osvěty o postátnění strakonického městského reálného gymnázia. V žádosti se zdůrazňovala potřeba střední školy pro město i přilehlé Pošumaví, jež byla doložena počtem 203 žáků ve třech ročnících.³² Dále se také poukazovalo na to, že město není schopné školu finančně udržovat. Dne 19. července 1923 vláda Československé republiky rozhodla, že od 1. září 1923 bude městské reálné gymnázium ve Strakonících převzato do státní správy.³³ Jediná povinnost, která městu zůstala, byla, že jako vlastník školní budovy ji má udržovat v dobrém stavu, a v případě, že budova nebude potřebám školy již vyhovovat, postavit novou.³⁴

Od svého vzniku byla škola provizorně umístěna v 1. patře maltézského zámku v areálu strakonického hradu, kde byly uvolněny dvě místnosti. Jedna fungovala jako učebna, druhá jako ředitelna, sborovna a místnost pro sbírky.³⁵

Město mělo dvě možnosti, kam školu přemístit. Buď mohlo postavit novou školní budovu, nebo pro tyto účely upravit bývalou radnici. Z finančních důvodů se přiklonilo k druhé možnosti, tj. adaptaci městské radnice s průčelím vyzdobeným podle návrhu Mikoláše Alše, postavené v roce 1903 na náměstí.³⁶ V roce 1921 byly ve 2. patře radniční budovy zřízeny čtyři učebny, ředitelna, sborovna, místnost pro sbírky a místnost pro školníka. Od školního roku 1927/1928 sloužila potřebám školy celá budova. Dokonce

³⁰ SOkA Strakonice, Státní reálné gymnázium Strakonice, karton č. 15, sign. V c/1, VIII. roční zpráva 1927-1928, s. 8.

³¹ SOkA Strakonice, Státní reálné gymnázium Strakonice, karton č. 15, sign. V c/1, Druhá roční zpráva státního reálného gymnázia v Strakonících za školní rok 1921-1922, s. 4.

³² SOkA Strakonice, Státní reálné gymnázium Strakonice, karton č. 15, sign. V c/1, VIII. roční zpráva 1927-1928, s. 9.

³³ SOkA Strakonice, Státní reálné gymnázium Strakonice, karton č. 15, sign. V c/1, 4. Roční zpráva státního reálného gymnázia v Strakonících 1923-1924, s. 4.

³⁴ SOkA Strakonice, Státní reálné gymnázium Strakonice, karton č. 15, sign. V c/1, VIII. roční zpráva 1927-1928, s. 9.

³⁵ KŘIVAN, Vlastimil. Padesát let. In: TREYBAL, Miroslav (ed.). *50 let gymnasia v Strakonících : 1920-1970 : Jubilejní almanach*. Strakonice: Gymnasium Strakonice, 1970, s. 8.

³⁶ NOVOTNÝ, Vojtěch. Státní Čsl. reálné gymnasium v Strakonících. In: ŠIMEK, Rudolf Gustav (ed.). *Strakonice : propagace a adresář*. Strakonice: Nová Šumava, 1933, s. 99.

po nárůstu tříd byly čtyři učebny umístěny ve 2. patře vedlejší radniční budovy.³⁷ S dalším zvýšením počtu tříd získalo gymnázium od konce 30. let 20. století od města další dvě místnosti, které měly sloužit jako učebny, v nádvorní obecní budově, studenty nazvané „Barrandov“.³⁸

Na počátku roku 1940 zabralo budovu gymnázia německé vojsko, a tak se škola dočasně přestěhovala do budovy Masarykových obecných škol (nyní F. L. Čelakovského) v Strakonících. Ředitelna byla umístěna v naturálním bytě ředitele školy. Sbírkky byly přesunuty do strakonického hradu, kde zůstaly až do konce války a utrpěly značné škody.³⁹ Postupně se prostory pro gymnázium omezily na podbedněný suterén, sloužící zároveň jako protiletický kryt, přízemí a první patro. O tyto prostory se muselo dělit ještě s obecnou školou, proto vyučování gymnázia probíhalo jen dopoledne, odpoledne měla vyučování obecná škola. Ve druhém patře byla umístěna německá škola.⁴⁰

Od ledna roku 1945 musela být podle nařízení okresního úřadu ve Strakonících vyklizena celá budova Masarykových obecných škol, jež měla sloužit pro ubytování uprchlíků z východu a pro válečné účely. Po tomto nuceném vyklizení probíhalo vyučování ve staré obecné škole na náměstí. Gymnáziu bylo vyhrazeno jen pět učeben, ale v té době mělo deset tříd, proto měli žáci vyučování obden.⁴¹

Po osvobození se reálné gymnázium vrátilo do radniční budovy na náměstí. Zde zůstalo až do prosince 1956.⁴²

³⁷ KŘIVAN, Vlastimil. Padesát let. In: TREYBAL, Miroslav (ed.). *50 let gymnasia v Strakonících : 1920-1970 : Jubilejní almanach*. Strakonice: Gymnasium Strakonice, 1970, s. 9.

³⁸ KUBIČKA, Miroslav. Úvodní slovo. In: KOS, František (ed.). *75 let Gymnázia v Strakonících*. Strakonice : Nadace Gymnázia Strakonice, 1995, s. 8.

³⁹ KŘIVAN, Vlastimil. Padesát let. In: TREYBAL, Miroslav (ed.). *50 let gymnasia v Strakonících : 1920-1970 : Jubilejní almanach*. Strakonice: Gymnasium Strakonice, 1970, s. 11.

⁴⁰ KUBIČKA, Miroslav. Úvodní slovo. In: KOS, František (ed.). *75 let Gymnázia v Strakonících*. Strakonice : Nadace Gymnázia Strakonice, 1995, s. 9.

⁴¹ KŘIVAN, Vlastimil. Padesát let. In: TREYBAL, Miroslav (ed.). *50 let gymnasia v Strakonících : 1920-1970 : Jubilejní almanach*. Strakonice: Gymnasium Strakonice, 1970, s. 11.

⁴² KUBIČKA, Miroslav. Úvodní slovo. In: KOS, František (ed.). *75 let Gymnázia v Strakonících*. Strakonice : Nadace Gymnázia Strakonice, 1995, s. 9.

3 Gymnázium v letech 1948 – 1968

3.1 Čtyřleté gymnázium

Od roku 1945 se začalo mezi pedagogy i širokou veřejností diskutovat o nutnosti provedení změn struktury našeho školství. Dosavadnímu školskému systému bylo vytýkáno, že neumožňoval snadný a plynulý přechod z měšťanské školy na nižší střední školu. Začaly se proto ozývat hlasy volající po vytvoření jednotné školy pro všechny děti do patnácti let, na niž pak měly navazovat školy výběrové. Systém jednotné školy plánovali a připravovali již před válkou pokrokoví pedagogové. Po převratu v únoru 1948, kdy moc převzala KSČ, bylo umožněno realizovat toto nové pojetí československého školství.⁴³ Jednotná škola byla chápána především jako jednotnost doposud organizačně různorodých nižších stupňů školní výchovy a jejím hlavním cílem mělo být to, že se každému dítěti bez rozdílu sociálního původu mělo dostat po celou dobu jeho povinné školní docházky takového vzdělání, aby mohlo v dospělém věku ve studiích pokračovat.⁴⁴

Školy byly podle zákona o základní úpravě jednotného školství vydaného dne 21. dubna 1948 rozděleny na mateřské školy⁴⁵, školy prvního a druhého stupně⁴⁶ a školy třetího stupně⁴⁷. Zákon stanovil, že základní vzdělání je pro všechny děti jednotné, povinné a bezplatné. Povinná školní docházka byla prodloužena z 8 na 9 let. Osmiletá gymnázia byla zkrácena na čtyři postupné ročníky.⁴⁸

Ve školním roce 1947/1948 ve Strakoniciích ukončilo činnost osmileté reálné gymnázium, neboť od následujícího školního roku byl nový školský zákon uveden do praxe a ve školním roce 1948/1949 bylo gymnázium už jen pětileté, jelikož zápis do první třídy se nekonal a žáci druhých a třetích tříd byli převedeni do jednotné střední

⁴³ KŘIVAN, Vlastimil. Padesát let. In: TREYBAL, Miroslav (ed.). *50 let gymnasia v Strakoniciích : 1920-1970 : Jubilejní almanach*. Strakonice: Gymnasium Strakonice, 1970, s. 13.

⁴⁴ MORKES, František. *Kapitoly o školství, o ministerstvu a jeho představitelích: (období let 1848-2001)*. V Praze: Pedagogické muzeum J.A. Komenského, 2002, s. 122, ISBN 80-901-4619-8.

⁴⁵ Pro děti ve věku od 3-6 let.

⁴⁶ Pro děti od 6-15 let, do prvního stupně patřily pětileté školy národní, do druhého stupně patřily čtyřleté školy střední, školy prvního a druhého stupně poskytují základní vzdělání.

⁴⁷ Do třetího stupně patřily dvou až pětileté školy výběrové – gymnázia, školy odborné a vyšší odborné školy a zpravidla tříleté školy povinné – základní odborné školy.

⁴⁸ Zákon č. 95/1948 Sb., Zákon o základní úpravě jednotného školství (školský zákon), ze dne 21. 4. 1948.

školy.⁴⁹ Ve školním roce 1949/1950 se gymnázium přeměnilo na čtyřleté. Kvinta až oktáva byly označeny jako 1. až 4. ročník.⁵⁰

V důsledku vydání nového školského zákona byla na gymnáziu zřízena školní družina jako výchovné a sociální zařízení. Měla dětem poskytovat čas na zotavení i přípravu na vyučování. Byla otevřena denně od 6, 30 – 8 hod. a od 11 – 16, 30 hod. Družina plnila své povinnosti i o volných dnech a o prázdninách. Prováděla se denní kontrola čistoty a připravenosti do školy. Vychovatelky chodily s dětmi často do přírody nebo především v zimním období do tělocvičny.⁵¹ Jedním z důvodů zřízení školní družiny byla jistě i politicky propagovaná snaha umožnit matkám dětí zapojit se do výrobního procesu.

3. 2 Vzpomínky pamětníků na únor 1948

Únorové události roku 1948 sepsal ve své soukromé kronice pan Treybal, tehdejší zatímní správce školy. „Mezi 20. a 25. únorem jsme těžce prožívali známé převratné události. V den generální stávky 24. února podal celý profesorský sbor předsedovi okresního akčního výboru Václavu Jílkovi rozklad o potřebě zachovat demokratické zřízení, ale Jílek písemný rozklad odmítl přijmout. Na základě nové politické situace jsem byl okresním akčním výborem zbaven místa zatímního správce ústavu a na mé místo byl povolán komunistický exponent profesor Antonín Lerl z Jidřichova Hradce. Ten však zřejmě o toto místo nestál a snažil se dostat se zpět do Hradce, což se mu po dvou měsících podařilo. Nato sem byl přeložen jako správce ústavu profesor František Velišek z Rokycan.“⁵² Pan Treybal se nemohl stát ředitelem z politických důvodů, neboť byl členem Národně socialistické strany a celkově o něm bylo známo, že nesouhlasí se změnami, které v roce 1948 proběhly, neboť byl příznivcem Tomáše Garriguea Masaryka a Edvarda Beneše a udělal řadu přednášek k 28. říjnu. To všechno se novému režimu nehodilo.⁵³

⁴⁹ KŘIVAN, Vlastimil. Padesát let. In: TREYBAL, Miroslav (ed.). *50 let gymnasia v Strakonících : 1920-1970 : Jubilejní almanach*. Strakonice: Gymnasium Strakonice, 1970, s. 13.

⁵⁰ KUBIČKA, Miroslav. Úvodní slovo. In: KOS, František (ed.). *75 let Gymnázia v Strakonících*. Strakonice : Nadace Gymnázia Strakonice, 1995, s. 10.

⁵¹ *Pamětní kniha 1953/1954 – 1964/1965*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

⁵² Osobní kronika pana Miroslava Treybala v soukromém vlastnictví paní Aleny Treybalové, přečteno paní Alenou Treybalovou.

⁵³ Rozhovor Hany Hiřmanové s pamětnicí paní Alenou Treybalovou, ve Strakonících dne 23. 5. 2014.

V roce 1948 navštěvovali maturitní třídu mimo jiné paní Treybalová a pan Kubička, pozdější učitelé na gymnáziu, kteří vzpomněli na únor 1948: „V únoru v 1948 straníci, komunisti, svolali na náměstí schůzi a naše třída si provokativně vzala odznaky národních socialistů a na tu stávku jsme nešli, na náměstí, a koukali jsme z okna.“⁵⁴ „Takže tím už jsme byli na vošklivci, abych tak řekla, a pak ještě tři naši spolužáci někde něco prořekli. Jak jsme si po osvobození, po válce, v tom nadšení zvykli na svobodu a volně říkat svůj názor, tak to víte, kluci oktáváni někde něco řekli a tři byli zavřeni.“⁵⁵ „Tři kluci z mé třídy byly zavřeny ve Strakonících, museli zametat park, dva z toho na vojně šli k těm petepákům a dokonce bylo podezření, že nás nepustí k maturitě, jenomže kantoři přece jenom ještě to vymohli, takže jsme tu maturu udělali.“⁵⁶ Studenti tehdy byli velmi odvážní. Veřejně vyjádřili svůj nesouhlas s novým režimem. Možná si ale neuvědomovali možné dopady svého jednání. Nakonec měli velké štěstí, že byli všichni připuštěni k maturitě.

3.3 Jedenáctiletá střední škola

Dne 24. dubna 1953 byl vydán nový školský zákon, jímž došlo ke změně organizace našeho školství, neboť usiloval o co největší přiblížení organizace i celkového pojetí školy k sovětskému vzoru.⁵⁷ Vznikly dva typy všeobecně vzdělávacích škol – osmiletá střední škola a jedenáctiletá střední škola. Povinné základní všeobecné vzdělání bylo poskytováno buď na osmileté střední škole, nebo v prvních osmi postupných ročnících jedenáctileté střední školy. Na konci osmé třídy skládali žáci závěrečné zkoušky ze dvou povinných a jednoho výběrového předmětu. Po úspěšném složení zkoušek mohli být zařazeni do učilišť státních pracovních záloh nebo přijati do výběrových škol, mezi něž patřily odborné školy a poslední tři ročníky jedenáctileté střední školy, které nahrazovaly zrušená gymnázia. Úkolem těchto posledních tří ročníků bylo poskytnout žákům vyšší všeobecné vzdělání a připravit je pro studium na vysoké škole.⁵⁸ Smyslem těchto změn, kterými se české školství výrazně připodobnilo sovětskému, bylo také to, že se zkrátí cesta

⁵⁴ Rozhovor Hany Hiřmanové s pamětníkem panem Miroslavem Kubičkou, ve Strakonících dne 14. 5. 2014.

⁵⁵ Rozhovor Hany Hiřmanové s pamětnicí paní Alenou Treybalovou, ve Strakonících dne 23. 5. 2014.

⁵⁶ Rozhovor Hany Hiřmanové s pamětníkem panem Miroslavem Kubičkou, ve Strakonících dne 14. 5. 2014.

⁵⁷ MORKES, František. *Kapitoly o školství, o ministerstvu a jeho představitelích: (období let 1848-2001)*. V Praze: Pedagogické muzeum J.A. Komenského, 2002, s. 60, ISBN 80-901-4619-8.

⁵⁸ Zákon č. 31/1953 Sb., Zákon o školské soustavě a vzdělávání učitelů (školský zákon), ze dne 24. 4. 1953.

k maturitě i k vyučení v jednotlivých profesích a národní hospodářství tak dříve získá potřebné pracovní síly.⁵⁹

Jedenáctiletá střední škola ve Strakonících byla zřízena s platností od 1. 9. 1953 dekretem MŠ v Praze ze dne 30. 7. 1953 na návrh Krajského národního výboru v Českých Budějovicích. Škola vzniklá spojením národní školy F. L. Čelakovského, střední dívčí školy a gymnázia měla při svém zřízení 24 tříd s 923 žáky a byla umístěna ve třech budovách, což ale přinášelo četné potíže. Proto se ihned po jejím založení začala stavět nová dvoupatrová školní budova v Dukelské ulici.⁶⁰

V září 1956 uzavřela škola patronátní smlouvu o vzájemné pomoci s Českými závody motocyklovými n. p. Strakonice. Závazky školy spočívaly hlavně v pedagogické propagandě mezi rodiči žáků, zaměstnanců patronátního závodu, v pořádání kulturních akcí dětí v patronátním závodě, vhodných přednášek v závodním klubu patronátního podniku a v pomoci učitelů ruského jazyka v lidovém kurzu ruštiny. Závazky patronátního závodu se týkaly pomoci při kulturních akcích školy a poskytování materiální pomoci při vybavování nové školní budovy.⁶¹

Stavba nové školy byla v prosinci roku 1956 zhruba dokončena. O zimních prázdninách do ní učitelský sbor za pomoci žactva přestěhoval sbírky a knihovny a vyučování zde bylo zahájeno dne 7. ledna 1957. Nová budova měla 26 učeben. Postupně se ještě zařizovaly odborné učebny fyziky, chemie a biologie, v suterénu školy byla za pomoci patronátního závodu postavena strojnická a truhlářská dílna, později byla dána do provozu jídelna s kuchyní a družina mládeže. Pro tělesnou výchovu byla zřízena tělocvična, přepážkou rozdělená na jednu menší a druhou větší. Učitelé, žáci, rodiče i strakonická veřejnost pracovali na úpravě okolí školy. Vybudovali hřiště s běžeckou dráhou a upravili park před školní budovou.⁶² S nárůstem počtu žáků nestačila kapacita ani této nové budovy, proto později došlo k zprovoznění staré školní budovy bývalé obecné školy v Komenského ulici, do níž byla umístěna 1. – 3. třída.⁶³

⁵⁹MORKES, František. *Kapitoly o školství, o ministerstvu a jeho představitelích: (období let 1848-2001)*. V Praze: Pedagogické muzeum J.A. Komenského, 2002, s. 61, ISBN 80-901-4619-8.

⁶⁰ *Pamětní kniha 1953/1954 – 1964/1965*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

⁶¹ Tamtéž.

⁶² KUBIČKA, Miroslav. Úvodní slovo. In: KOS, František (ed.). *75 let Gymnázia v Strakonících*. Strakonice: Nadace Gymnázia Strakonice, 1995, s. 10.

⁶³ KŘIVAN, Vlastimil. Padesát let. In: TREYBAL, Miroslav (ed.). *50 let gymnasia v Strakonících : 1920-1970 : Jubilejní almanach*. Strakonice: Gymnasium Strakonice, 1970, s. 16.

Docházka posledních tří ročníků jedenáctileté střední školy byla ukončena maturitní zkouškou, jež měla část písemnou a ústní. Písemně i ústně skládali žáci zkoušku z českého a ruského jazyka, pouze ústně se zkoušela matematika a jeden výběrový předmět.⁶⁴

⁶⁴ *Pamětní kniha 1953/1954 – 1964/1965*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

3. 4 Dvanáctiletá střední škola

XI. sjezd KSČ vytyčil v oblasti školství jako hlavní úkol spojení školy se životem, vyučování s výrobou. V důsledku toho se na Jedenáctileté střední škole ve Strakonících konala ve středu 11. 6. 1958 schůze učitelského sboru za účasti Josefa Fesla, člena školské komise KSČ z Českých Budějovic, V. Cihláře, předsedy KV ROH zaměstnanců školství, A. Vodrážkové, krajské školní inspektorky a dr. Trajera, referenta pro polytechnickou výchovu z Výzkumného ústavu pedagogického v Praze. Výsledkem této schůze byl návrh, aby se ve školním roce 1958/1959 jedenáctiletá střední škola přeměnila na dvanáctiletou střední školu s novým učebním obsahem.⁶⁵

K přeměně došlo v září roku 1958. Od této chvíle se škola zaměřila na výzkum a ověřování pokusného učebního plánu a osnov Výzkumného ústavu pedagogického v Praze.⁶⁶

Od 1. září 1958 byl zaveden nový předmět – základy výroby – jímž mělo dojít ke spojení školy se životem, v čemž spočíval hlavní úkol nové školy. Mělo dojít ke spojení vyučování s výrobou a vybavení dětí základním odborným výcvikem v jednom z určených oborů. Absolventi školy tak měli kromě maturitního vysvědčení získat i výuční list.⁶⁷

Aby se žáci mohli vyučit v nějakém oboru, uzavřela škola dne 11. 9. 1958 patronátní smlouvu s ČZM „jako základnu pro širokou družbu zaměřenou k tomu, aby z dětí byli vychováni pracovití, uvědomělí a hrdí budovatelé socialistické republiky“.⁶⁸ Také byla uzavřena patronátní smlouva s JZD Radošovice. Smlouvy s oběma závody byly zaměřeny na usnesení ÚV KSČ o těsném spojení školy s životem.⁶⁹

Nový předmět základy výroby v učebním plánu zahrnoval 4 hodiny teorie a 6 hodin praxe, celkem tedy zabral dva dny v týdnu. Teoretickou část předmětu vyučovali pracovníci z patronátního závodu ČZM, praxe probíhala tamtéž.⁷⁰ Dovršením celoročního vyučování byla povinná výrobní praxe žáků 10. a 11. tříd v ČZM v různých výrobních provozech, která se konala vždy o prázdninách a trvala tři týdny. Žáci se seznámili s životem v závodě, účastnili se politického i kulturního dění v podniku. Na konci praxe

⁶⁵ *Pamětní kniha 1953/1954 – 1964/1965*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

⁶⁶ Tamtéž

⁶⁷ Tamtéž

⁶⁸ Tamtéž

⁶⁹ Tamtéž

⁷⁰ KŘIVAN, Vlastimil. Padesát let. In: TREYBAL, Miroslav (ed.). *50 let gymnasia v Strakonících : 1920-1970 : Jubilejní almanach*. Strakonice: Gymnasium Strakonice, 1970, s. 16.

dostali mzdu. Spojení teorie s praxí se uplatnilo i v základech zemědělské výroby. Žáci pracovali přímo na školních pozemcích a na Lánu družby patronátního závodu JZD. Na školních pozemcích pěstovali zeleninu, brambory a kukuřici, v Radošovicích cukrovku.⁷¹

Ve školním roce 1960/1961 absolvovali žáci 12. ročníků poprvé v historii školy tzv. výrobní maturity. Tři roky docházeli do ČZM, kde si osvojovali základní znalosti v oborech zámečnick, frézař, soustružník a kontrolní dělník, a toto studium zakončili kvalifikačními zkouškami. Stejně jako maturitní zkouška se i výrobní maturita skládala z části písemné a ústní. Podle jejich úspěšnosti dosahovali studenti buď III., nebo IV. kvalifikační třídy. V květnu se pak konaly písemné maturity z českého a ruského jazyka, v červnu ústní maturitní zkoušky.⁷²

O výzkumnou práci strakonické dvanáctileté střední školy jevil zájem zahraniční delegace. Školu často navštěvovaly zahraniční pedagogické delegace ze SSSR, NDR, Číny, Mongolska, Itálie, Súdánu a Bulharska,⁷³ což ale jistě působilo na práci učitelů jako rušivý element. „*Tenkrát z tý naší školy udělali jako takzvaně pokusnou. Čili furt tam byly nějaký návštěvy z ministerstva a odboru školství a já jsem jednou na schůzi řekl, že až jeden den tam nikdo nebude, že dám vyvěsit vlajku.*“⁷⁴

Zprávy o výsledcích výzkumu posílala škola VÚP do Prahy a také byly sdělovány na konferencích představitelů výzkumných škol, jako byly například celostátní konference v Olomouci a Písku.⁷⁵

U příležitosti celostátní konference, na níž se sešli pracovníci Výzkumného ústavu pedagogického v Praze s praktiky z pokusných dvanáctiletých škol, konané v dubnu 1959 v Písku zorganizovala škola veřejnou výstavu polytechnického vyučování, jejímž cílem bylo předvést široké veřejnosti zaměření nové školy: polytechnické a spojení školy s výrobou. Výstava zahrnovala výsledky práce všech ročníků. Byly zde ukázky prací ze dřeva, tkanin, papíru, hlíny a kovu tak, jak je předepisovaly učební osnovy. Mnohé práce v školních dílnách, na závodě ČZM, v komunálním podniku a na pozemcích –

⁷¹ *Pamětní kniha 1953/1954 – 1964/1965*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

⁷² Tamtéž

⁷³ Tamtéž

⁷⁴ Rozhovor Hany Hiřmanové s pamětníkem panem Miroslavem Kubičkou, ve Strakonících dne 14. 5. 2014.

⁷⁵ *Pamětní kniha 1953/1954 – 1964/1965*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

školním i družstevním JZD v Radošovicích a jinde – byly provázeny ještě fotografiemi. Výstava byla instalována ve vestibulu školy a těšila se velkému úspěchu.⁷⁶

⁷⁶ *Pamětní kniha 1953/1954 – 1964/1965.* Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

3. 5 Základní devítiletá škola, střední všeobecně vzdělávací škola

Národní shromáždění schválilo dne 15. 12. 1960 nový školský zákon, do něhož byly vtěleny zásady přestavby školství obsažené v usnesení ÚV KSČ z dubna 1959.⁷⁷

Zákon prodloužil povinnou školní docházku na 9 let a opět změnil organizační strukturu našeho školství. Jedenáctileté a dvanáctileté střední školy zanikly. Začaly se zřizovat základní devítileté školy. Poslední tři ročníky JSS a DSŠ byly osamostatněny a škola dostala nový název – střední všeobecně vzdělávací škola.⁷⁸

Po uvedení zákona do praxe ukončila strakonická dvanáctiletá střední škola svou činnost a od školního roku 1961/1962 z ní vznikly dvě nové školy: základní devítiletá škola a tříletá střední všeobecně vzdělávací škola. Školský odbor ONV Strakonice rozhodl ponechat obě školy v jedné budově pod jednou správou.⁷⁹

Hned po svém vzniku v roce 1961 uzavřela SVVŠ novou patronátní smlouvu s ČZM, která navázala na úspěšnou spolupráci v oblasti sepětí školy s životem. Také byla podepsána patronátní smlouva se zemědělskými závody JZD Přešťovice a JZD Radošovice.⁸⁰

V ČZM nebo JZD konali studenti praktickou část předmětu základy výroby podle toho, jaké zaměření měla jejich třída. Studium na SVVŠ bylo totiž diferencováno na tři studijní větve, a to všeobecnou, matematicko-fyzikální a chemicko-biologickou. Strojírenství se vyučovalo v patronátním závodě ČZM, zemědělství v JZD.⁸¹

Stejně jako na dvanáctileté střední škole konali studenti 3. ročníků výrobní maturity. V ČZM skládali studenti zkoušky před podnikovou kvalifikační komisí z různých oborů – zámečnický, soustružnický, frézařský, svářečský, kontrolní dělník. Po jejich úspěšném splnění dostali absolventi osvědčení o kvalifikační třídě. V květnu 1964 poprvé absolvovali někteří studenti⁸² závěrečné kvalifikační zkoušky v zemědělství JZD Přešťovice v oborech drůbežářka, chovatel skotu, zahradník a mechanizátor.⁸³ „Ještě

⁷⁷ *Pamětní kniha 1953/1954 – 1964/1965*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

⁷⁸ MORKES, František. *Historický přehled postavení maturitní zkoušky a analýza jejích funkcí*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání - Divize nakladatelství Tauris, 2003, s. 43, ISBN 80-211-0438-4.

⁷⁹ *Pamětní kniha 1953/1954 – 1964/1965*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

⁸⁰ Tamtéž.

⁸¹ Tamtéž.

⁸² Ti, jejichž třída měla zaměření chemicko-biologické.

⁸³ *Pamětní kniha 1953/1954 – 1964/1965*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

si živě vzpomínám na mou praktickou otázku – jak chytáme drůbež. K překvapení zkušební komise i mému jsem vyděšenou slípku chytila hned na první pokus.“⁸⁴ Lze se jen dohadovat, do jaké míry takto získanou kvalifikaci studenti v životě využili. V dubnu se pak konaly ještě písemné maturitní zkoušky z českého a ruského jazyka a v červnu ústní část maturitní zkoušky.⁸⁵

SVVŠ měla od počátku své existence neúměrně vysoký celkový počet týdenních vyučovacích hodin. Především právě předmět základy výroby měl příliš vysokou týdenní dotaci a omezoval tak výuku v ostatních předmětech. Proto byl od školního roku 1964/1965 tento předmět zrušen ve III. ročníku, od následujícího roku i ve II. ročníku a od školního roku 1966/1967 se vyučoval už jen v I. ročníku. Od školního roku 1967/1968 podle nových osnov převládalo vyučování teoretické a praxe se více omezovala jen na exkurze. Hodiny získané tímto způsobem byly přiděleny jiným předmětům, především cizím jazykům.⁸⁶

V říjnu 1964 vydal ÚV KSČ usnesení o dalším rozvoji školství a výchovy mládeže, podle něhož má být hlavním úkolem SVVŠ především příprava žáků na vysoké školy. Podle tohoto usnesení měla být provedena nezbytná opatření už ve školním roce 1965/1966. V rámci těchto opatření byla škola podle rozhodnutí školského odboru ONV ve Strakoniciích a školského odboru JČKNV v Českých Budějovicích s platností od 1. září 1965 rozdělena správou na samostatnou ZDŠ a SVVŠ.⁸⁷

⁸⁴ BOLTÍKOVÁ – ČIPEROVÁ, Daniela. Maturita v holenkách. In: KOS, František (ed.). *75 let Gymnázia v Strakoniciích*. Strakonice : Nadace Gymnázia Strakonice, 1995, s. 89.

⁸⁵ *Pamětní kniha 1953/1954 – 1964/1965*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakoniciích, nestránkováno.

⁸⁶ KŘIVAN, Vlastimil. Padesát let. In: TREYBAL, Miroslav (ed.). *50 let gymnasia v Strakoniciích : 1920-1970 : Jubilejní almanach*. Strakonice: Gymnasium Strakonice, 1970, s. 17.

⁸⁷ *Kronika 1965/1966 – 1983/1984*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakoniciích, nestránkováno.

4 Gymnázium v letech 1968 – 1989

4.1 Události po roce 1968

Na rok 1968 vzpomněl tehdejší učitel pan Kubička. *„To vám můžu říct jenom osobní pocity. My jsme měli sborovnu nahoře, to byl prakticky původně kabinet, to byla taková malá místnost a no vedli se tam dost takový debaty. Přišel tam potom profesor Skopal, tak ten tam původně přišel jako, že by budoucí ředitel, do té doby to dělal Boháč. Potom těch 1969/1970 nastaly prověrky kantorů. Na OV KSČ byli pozvaní komunisti, s nima se prováděl pohovor a prakticky všichni byli ze strany buď vyškrtnutí, to bylo menší zlo, anebo vyloučení. Prakticky v té straně zůstali jenom Křivan, Kohout a já nevím třetí, takže tam nevznikla organizace a ty se spojili potom s tou základní školou. Ředitel Boháč taky nebyl prověřený, musel odstoupit a ředitelem se stal Třeštík.“*⁸⁸ V kronice lze najít záznamy, že po roce 1968 nastávaly značné změny v učitelském sboru, někteří učitelé školu opustili na vlastní žádost, s jinými byl rozváznán pracovní poměr dohodou, místo nich přicházeli noví učitelé.⁸⁹

Po roce 1968 byly hlavními úkoly práce školy: *„Zvýšit účinnost ideově politické výchovy žáků se zvláštním zřetelem k prohlubování vztahů k zemím socialistického tábora a k SSSR. Zkvalitnit výchovnou a vzdělávací práci školy v duchu marx-leninského světového názoru. Pěstovat u žáků dobré charakterové a pracovní vlastnosti, upevňovat jejich pracovní kázeň, vést je ke kulturnímu využívání volného času. Zvyšovat ideově politickou úroveň učitelů.“*⁹⁰

V den zahájení školního roku 1969/1970 měl nový ministr školství Jaromír Hrbek projev v rozhlase a televizi, v němž mimo jiné řekl: *„Naši učitelé škol všech stupňů mají velmi náročný a odpovědný úkol: nejen odborně vzdělávat, nýbrž také mravně, ideově a politicky vychovávat. Nedovolíme, aby se na školách nadále trpěly, nebo dokonce aktivně vytvářely šovinistické, protisovětské a protikomunistické nálady a projevy.“*⁹¹

V říjnu a listopadu 1970 proběhly na škole pohovory se členy sboru – nestraníky. JčKNV ustanovila pohovorovou komisi ve složení ředitel školy František Třeštík, ZO KSČ Vlastimil Křivan a za ZV ROH Blažej Kohout. Pracovníci školského odboru JčKNV provedli instruktáž členů komise a osvětlili význam pohovorů, které měly přispět

⁸⁸ Rozhovor Hany Hiřmanové s pamětníkem panem Miroslavem Kubičkou, ve Strakonících dne 14. 5. 2014.

⁸⁹ *Kronika 1965/1966 – 1983/1984.* Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

⁹⁰ Tamtéž.

⁹¹ Tamtéž.

ke zjištění postojů a názorů jednotlivců v letech 1968/1969 a k jejich současným názorům. S každým byl sepsán zápis o služebně politickém hodnocení, který se dvojmo zaslal Jihočeskému krajskému národnímu výboru, odboru školství, České Budějovice, jeden se založil do osobních spisů. „*Pohovory ukázaly, že značná část členů profesorského sboru prodělala ve svém myšlení od roku 1968 značný vývojový krok vpřed a oprostila se od nesprávných názorů a emocí.*“⁹² Jistě to byl ze strany KSČ ideový tlak.

Začalo probíhat školení ideově politického vzdělávání učitelů – nestraníků, které mělo přispět k jejich politicko-ideovému růstu. Školení probíhalo ve formě přednášek a seminářů během celého školního roku. Lektory byly členové ZO KSČ.

4.2 Čtyřleté gymnázium

Praxe ukázala, že tříletá střední škola poskytuje příliš krátkou dobu na to, aby byli studenti dobře připraveni pro studium na vysoké škole, proto Národní shromáždění Československé socialistické republiky vydalo dne 19. prosince 1968 zákon, jímž rozhodlo o zřízení čtyřletých gymnázií, aby tak došlo ke zvýšení úrovně středoškolského vzdělání. Počínaje školním rokem 1968/1969 měly krajské národní výbory za úkol přeměnit střední všeobecně vzdělávací školy na gymnázia.⁹³

Na strakonickém gymnáziu, zřízeném Krajským národním výborem v Českých Budějovicích, byly ve školním roce 1968/1969 otevřeny čtyři první ročníky čtyřletého gymnazijního studia vedle dožívající SVVŠ.⁹⁴ Všichni rodiče žáků budoucích prvních ročníků projeví písemně souhlas s tímto studiem.⁹⁵

Od prvních ročníků se studium na gymnáziu členilo na větev přírodovědnou a humanitní. V přírodovědné větvi byly zřizovány třídy se zaměřením na matematiku, fyziku a chemii, v humanitní větvi bylo více hodin přiděleno českému jazyku a cizím jazykům.⁹⁶ Základy výroby přestaly být povinným předmětem.⁹⁷

⁹² *Kronika 1965/1966 – 1983/1984.* Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

⁹³ Zákon č. 168/1968 Sb., Zákon o gymnasiích, ze dne 19. 12. 1968.

⁹⁴ KUBIČKA, Miroslav. Úvodní slovo. In: KOS, František (ed.). *75 let Gymnázia v Strakonících.* Strakonice : Nadace Gymnázia Strakonice, 1995, s. 11.

⁹⁵ *Kronika 1965/1966 – 1983/1984.* Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

⁹⁶ Takto se třídy dělily do školního roku 1977/1978. Zákon č. 63/1978 Sb., Zákon o opatřeních v soustavě základních a středních škol, ze dne 21. června 1978.

⁹⁷ Tamtéž.

Do prvního ročníku gymnázia se na jaře konaly přijímací zkoušky z českého jazyka a matematiky. Ředitel školy zřídil podle platných předpisů přijímací komisi, která posoudila výsledky přijímací zkoušky, seznámila se s kompletními hodnoceními ze ZDŠ, přihlédla ke směrnicím MŠ o přijímání ke studiu a podle nich se řídila při přijímání uchazečů ke studiu. Sociální složení přijatých odpovídalo plně třídnímu složení společnosti a sociální skladbě obyvatelstva města a okresu, který byl výrazně průmyslový. Nejvíce dětí pocházelo z dělnických rodin.⁹⁸

Současně ředitel školy stanovil rozmišřovací komisi pro žáky IV. ročníků. Ta se žáky projednávala jejich plány do budoucna, třídní profesoři zpracovali komplexní hodnocení, také ZO SSM vypracovala posudky na své členy.⁹⁹

Maturitní zkoušky se konaly podle nového řádu. Přírodovědná třída skládala ústní maturitní zkoušky z jazyka českého, ruského a matematiky, humanitní třída z jazyka českého, ruského a z dějepisu. Žáci v přírodovědné třídě si mohli volit písemnou maturitní práci buď z jazyka ruského, nebo matematiky.¹⁰⁰

4. 3 Experiment

Rozhodnutím MŠ ČSR bylo strakonické gymnázium vybráno od školního roku 1972/1973 jako experimentální gymnázium, které mělo ověřit nový učební plán směřující k spojení práce školy se životem a k polytechnizaci školy ve všech prvních ročnících přírodovědné a humanitní větve. Všeobecné vzdělání gymnázia bylo potřeba doplnit o technickou složku, aby byla ovlivněna i volba povolání.¹⁰¹

Uvedení učebního plánu do praxe se projevilo především v zavedení povinného předmětu základy techniky a ekonomiky. Vyučování ruského jazyka bylo rozšířeno o jednu hodinu, o jednu hodinu byla snížena výuka cizích jazyků a chemie podle učebního plánu humanitní větve. V humanitní větvi se experimentální učební plán projevila v odbourání tradiční latiny. Ve školním roce 1972/1973 byla polytechnizace zaměřována i do vyšších ročníků, kde se zatím experiment nezkoušel. Byly v nich zavedeny volitelné předměty, které ji podporovaly – základy elektrotechniky, základy administrativy, základy ekonomiky a organizace a technické kreslení.¹⁰²

⁹⁸ *Kronika 1965/1966 – 1983/1984*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

⁹⁹ Tamtéž

¹⁰⁰ Tamtéž

¹⁰¹ Tamtéž

¹⁰² Tamtéž

Součástí učebního plánu se staly povinně volitelné bloky odborných předmětů označované jako ZVOP – základy výroby a odborné přípravy.¹⁰³ Ve školním roce 1976/1977 byly ve škole zavedeny 3 bloky – ekonomický, elektrotechnický a technicko-ekonomický stavební, později přibyl ještě blok strojírenský a chemický. Tyto bloky si studenti volili ve třetích ročnících.¹⁰⁴

V době skládání ústních maturitních zkoušek konali studenti II. a III. ročníků souvislou čtrnáctidenní výrobní praxi. Nejčastěji docházeli do ČZM Strakonice a Fezko Strakonice, ale občas také do Vlnařských závodů, Jitexu, Průmyslu mléčné výživy a další. Odborná praxe II. ročníků nebyla ještě specifikována, žáci III. ročníků byly zařazeni na jednotlivá pracoviště podle povinně volitelných předmětů, které navštěvovali na škole, např. do tovární laboratoře, na MěNV apod. Smyslem této výrobní praxe bylo, aby si studenti ověřili teoretické znalosti v praxi, poznali dělnické prostředí a pomohli národnímu hospodářství.¹⁰⁵

Studenti IV. ročníků měli možnost dobrovolně skládat maturitní zkoušku ze ZVOP. V dubnu 1976 byl vydán výnos MŠ, že těm maturantům, kteří budou maturovat z bloku, bude na maturitním vysvědčení uvedena zvláštní doložka, že v určitých, přesně doložených profesích, získávají úplné střední odborné vzdělání.¹⁰⁶

V roce 1986 se k maturitním zkouškám vyjádřil ředitel strakonického gymnázia Ladislav Pauch takto: „*Při rozboru příčin letošního nižšího počtu přihlášek na VŠ se ukázalo, že se ve větší míře začíná prosazovat odbornost získaná maturitou z volitelných skupin odborných předmětů. Počet absolventů s odbornou kvalifikací, kteří nastoupili do ČZM, Fezka, spojů, JZD a dalších závodů našeho okresu se značně zvýšil. Tento fakt byl pozitivně přijat, naše zkušenost však ukazuje, že je nutné najít správnou proporcii a nepřipustit, aby se schopní žáci, kteří mohou studovat na vysoké škole, uspokojovali s dosaženou kvalifikací.*“¹⁰⁷

Na profesionální orientaci žáků se zaměřovaly únorové třídní schůzky konané ve všech ročnících. Rodičům poskytovali informace nejen třídní profesori, ale také výchovný poradce a vedoucí učitel pro ZVOP. V prvních dvou ročnících se informace

¹⁰³ MORKES, František. *Historický přehled postavení maturitní zkoušky a analýza jejích funkcí*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání - Divize nakladatelství Tauris, 2003, s. 53, ISBN 80-211-0438-4.

¹⁰⁴ *Kronika 1965/1966 – 1983/1984*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹⁰⁵ Tamtéž

¹⁰⁶ Tamtéž

¹⁰⁷ Tamtéž

týkaly především volby odborného zaměření v blocích, ve vyšších ročnících na studium na vysokých školách v zahraničí a byla zdůrazněna potřeba volby vysokých škol vojenských a technického zaměření.¹⁰⁸

Přijímací řízení na VŠ probíhalo podle pokynů MŠ. Žáci IV. ročníků odevzdali přihlášky na vysoké školy svým třídním učitelům. Přihlášky studentů hlásících se na pedagogické směry byly zaslány na školský odbor Jihočeského krajského národního výboru v Českých Budějovicích k dalšímu řízení. Přihlášky na nepedagogické směry byly odeslány přímo na jednotlivé vysoké školy. Všechny byly doplněny komplexním hodnocením žáka, které bylo zakončeno po projednání s rozmišřovací komisí doložkou o doporučení, nebo nedoporučení ředitelem školy k vysokoškolskému studiu. Například v roce 1976/1977 bylo z 69 podaných přihlášek doporučeno 66, nedoporučení byli tři studenti. Rozmišřovací komise byla shodná s přijímací komisí jmenovanou JčKNV.¹⁰⁹

Přijímací řízení na gymnázium se konalo v termínech podle pokynů MŠ a odboru školství JčKNV. Obvykle to bylo v dubnu. JčKNV České Budějovice stanovil, kolik má být v dalším roce otevřeno tříd i kolik žáků má být přijato z Jihočeského kraje a ze Západočeského kraje.¹¹⁰ Od roku 1978 byli přijímáni žáci z 8. tříd ZŠ, neboť tento rok byl vydán nový školský zákon, který zkracoval základní školy na osm ročníků, ale zároveň prodlužoval povinnou školní docházku na deset roků, tudíž všichni žáci museli dokončovat povinnou školní docházku na jimi zvolené střední škole.¹¹¹

Ve školním roce 1984/1985 se v prvních ročnících začalo vyučovat podle nových osnov a učebnic. Tento rok totiž vstoupila v platnost Nová výchovně vzdělávací soustava na středních školách. Všichni vyučující se účastnili školení k NVVS, většinou ve spolupráci s KPÚ v Českých Budějovicích. Ve všech předmětech spolupracovali vyučující s VÚP a zpracovávali zprávy dle zadané osnovy.¹¹²

Ve školním roce 1985/1986 podle „*Metodického pokynu k masové přípravě pedagogických pracovníků v oblasti elektronizace výchovně vzdělávací práce*“ bylo zahájeno proškolení všech vyučujících ve výpočetní technice.¹¹³

¹⁰⁸ *Kronika 1984/1985 – 2006/2007*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹⁰⁹ *Kronika 1965/1966 – 1983/1984, Kronika 1984/1985 – 2006/2007*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹¹⁰ Tamtéž.

¹¹¹ Zákon č. 63/1978 Sb., Zákon o opatřeních v soustavě základních a středních škol, ze dne 21. června 1978.

¹¹² *Kronika 1984/1985 – 2006/2007*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹¹³ Tamtéž.

O dalším postupu elektronizace na gymnáziu svědčilo to, že ve školním roce 1986/1987 byl v prvních ročnících zaveden předmět základy informatiky a výpočetní techniky jako všeobecně vzdělávací předmět, který měl část praktickou a teoretickou.¹¹⁴

V následujícím školním roce vstoupila NVVS do maturitního ročníku, proto byly nově koncipovány maturitní zkoušky. Počet povinných maturitních předmětů se rozšířil z tradičních 4 na 5. Nově přibyla matematika. Písemné maturitní zkoušky se konaly v dubnu z českého jazyka, ruského jazyka a z matematiky. Ústní zkouška z matematiky se konala pouze při nedostatečném prospěchu z písemného testu. Nově byla stanovena jazyková témata. Ta poprvé nebyla zadávána ústředně, ale čtyři dodala předmětová komise, čtyři KPÚ a poté z nich čtyři vybral v den konání zkoušky ředitel školy. Novinkou také byla povinná maturitní zkouška z volitelné skupiny odborných předmětů. Zkoušky se také poprvé konaly v odborně zaměřených laboratořích a v odborné učebně informatiky a výpočetní techniky.¹¹⁵ „Cílem maturitních zkoušek na gymnáziích bude zhodnotit dosaženou úroveň všeobecného polytechnického vzdělání a teoreticko-praktickou připravenost na vysokoškolské studium, nebo na přímé uplatnění v praxi.“¹¹⁶ Slavnostní předání maturitních vysvědčení se nově konalo v zasedací síni města.¹¹⁷

¹¹⁴ PAUCH, Ladislav. Pokračuje elektronizace gymnázií. *Jihočeská pravda*. 4. 1. 1988, roč. 44, č. 2, s. 5.

¹¹⁵ PAUCH, Ladislav. Na hodnocení je čas. *Jihočeská pravda*. 2. 6. 1988, roč. 44, č. 128, s. 5.

¹¹⁶ PAUCH, Ladislav. Pokračuje elektronizace gymnázií. *Jihočeská pravda*. 4. 1. 1988, roč. 44, č. 2, s. 5.

¹¹⁷ *Kronika 1984/1985 – 2006/2007*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonici, nestránkováno.

5 Gymnázium od roku 1989 do současnosti

5.1 Listopadové události roku 1989

Na to, jak ve škole probíhala Sametová revoluce, vzpomněla paní učitelka Miloslava Sankotová. „*Co já si vzpomínám, tak vzpomínám si na to, že jsme měli nějakou schůzi, že na tu schůzi přišel nějaký rychlej posel z KSČ, kterej nám přinesl video, to bylo takový putovní video, který putovalo po školách a na tom videu bylo nějaký to shromáždění, který bylo tenkrát v Praze, myslim ve Škroupových sadech, jak tam mluvil Havel, a mělo to bejt promítnutý jako odstrašující, jako co se děje v Praze, a když jsme to promítli, tak jsme to zase honem poslali dál, na další školu. Potom si vzpomínám, že tam přišli nějaký studenti, asi z vysoký školy, dobývali se do školy, a že je tam nechtěli pustit, protože nikdo nevěděl, co se děje.*¹¹⁸ Zejména první dny po 17. listopadu trpěla škola nedostatkem informací. V tyto dny gymnázium navštívilo několik pražských vysokoškolských studentů, jeho bývalých studentů. Přijeli především s výzvou, aby jejich požadavky gymnázium podpořilo protestní stávkou dne 27. 11. 1989. Dva z nich byli strakonickou VB na několik hodin zadrženi.

Protestní stávky se škola skutečně zúčastnila. Shromáždění se konalo na náměstí.¹¹⁹ „*V tej době byl ředitelem Pauch. Pauch byl komunista, Beranová, která byla zástupkyně, komunistka. Ti byli proti tomu, aby se šlo na stávku, jenomže tu stávku jsme prosadili a zúčastnili jsme se jí na náměstí. Najednou se tam začali projevovat kantoři, kteří horlivě se tam potom přihlásili do diskuse. Tam vystupovali silní obhájci toho novýho směru. Na okrese vznikl nový odbor školství a tam byl zástupce z gymplu a ty dávaly návrh na vedení školy. A navrženaj byl Paleček jako ředitel. Pauch byl do roku 1992. Nebylo proti němu nic.*“¹²⁰ Je všeobecně známo, že ke studentům, kteří začali Sametovou revoluci v Praze, se postupně přidávali i další studenti, a nejen oni po celé České republice. Proto není překvapením, že se přidali také profesori se svými studenty strakonického gymnázia, neboť také oni si přáli ukončení totalitního režimu.

5.2 Gymnázium od roku 1989

Během listopadu a prosince školu opustily organizace KSČ, SSM, SČSP a Svazarm.¹²¹

¹¹⁸ Rozhovor Hany Hírmanové s pamětnicí paní Miloslavou Sankotovou, ve Strakonících dne 14. 5. 2014.

¹¹⁹ *Kronika 1984/1985 – 2006/2007*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹²⁰ Rozhovor Hany Hírmanové s pamětníkem panem Miroslavem Kubičkou, ve Strakonících dne 14. 5. 2014.

¹²¹ *Kronika 1984/1985 – 2006/2007*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

Dne 10. 12. 1989 byla jmenována nová vláda, která svým složením vyhovovala vůli lidu. Nový ministr školství Adam provedl několik změn. Byla zrušena IPVU, nábor na VVŠ, komplexní hodnocení žáků i učitelů, vedení osobních listů. Bylo rozhodnuto o zakládání víceletých gymnázií. Hlavní úlohou gymnázia měla být opět příprava na vysoké školy. Od školního roku 1990/1991 byly rušeny ZVOP. Žáci mohli ukončit studium ruského jazyka a zvolit si jiný cizí jazyk, začal být kladen větší důraz na výuku jazyků.¹²²

Ve školním roce 1989/1990 proběhlo na všech jihočeských školách tajné hlasování o vyslovení důvěry či nedůvěry stávajícím vedoucím pracovníkům. Na strakonickém gymnáziu z 35 vyučujících a 6 správních zaměstnanců vyslovilo řediteli důvěru 32 + 5, nedůvěru 3 +1. Zástupkyni ředitele vyslovilo 18 důvěru, 17 nedůvěru. Oba zatím setrvali ve svých funkcích.¹²³

Od roku 1990/1991 byly na gymnáziu dvě formy studia – čtyřleté, do kterého byli přijímáni žáci z 8. a 9. tříd ZŠ, od roku 1995 pouze z 9. tříd¹²⁴, a sedmileté pro žáky z 5. tříd ZŠ. Prima víceletého gymnázia byla z počátku umístěna z prostorových důvodů na ZŠ Čelakovského, která kompletně zajišťovala její výuku. Od školního roku 1996/1997, vzhledem k přechodu na povinnou devítiletou školní docházku, existovaly na škole tři formy studia – čtyřleté, osmileté pro žáky z pátých tříd a sedmileté, které postupně končilo.¹²⁵

Od školního roku 1990/1991 byly třídy rozděleny na zaměření matematicko-fyzikální (1.A), humanitní (1.B), přírodovědné (1.C) a všeobecné (1.D). Toto dělení na specifické výukové větve odpadlo ve školním roce 1996/1997 a začalo se vyučovat podle generalizovaného učebního plánu. Všichni studenti se učí dva světové jazyky. Minimálně dva roky mají do studia zařazen předmět informatika a výpočetní technika a ve dvou posledních ročnících si mohou vybrat dle vlastního zájmu volitelné předměty.¹²⁶

Od školního roku 1998/1999 do roku 2004/2005 si v posledním červnovém týdnu studenti mohli podle svých zájmů zvolit jeden z tematických bloků, které jim nabízely

¹²² *Kronika 1984/1985 – 2006/2007*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹²³ Tamtéž.

¹²⁴ Od roku 1990 byla povinná školní docházka zkrácena na devět let, současně byla prodloužena základní škola na 9 let, ale devátý ročník nebyl povinný. Tak to platilo do roku 1995, kdy byl devátý ročník stanoven jako povinný.

¹²⁵ *Kronika 1984/1985 – 2006/2007*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹²⁶ Tamtéž.

možnost, aby se dva dny věnovali tomu předmětu, který je pro ně zajímavý, který by chtěli v budoucnu studovat nebo se mu jakkoli věnovat. Jednotliví vyučující předložili své návrhy – obsah a program tematického bloku – žákům na hlavní nástěnce školy, kde se studenti mohli k účasti zapsat. V nabídce bylo mimo jiné: fotografování, výtvarná výchova, hudební výchova, fyzikální pokusy, angličtina, holandština, němčina, zeměpis, němčina – příprava ke státní zkoušce. V některých zájmových blocích se studenti mohli naučit dovednostem, které obvykle nebyly součástí osnov, např. krátký kurz jógy nebo batikování. Největší zájem byl o bloky spojené s výletem či exkurzí za účelem poznání přírody či historických památek.¹²⁷

Jednou z nejdůležitějších akcí, kterou gymnázium od 90. let organizuje je Den otevřených dveří, jehož cílem je vždy seznámit veřejnost a především zájemce z řad žáků ZŠ a jejich rodičů s možnostmi studia na gymnáziu, s perspektivou, kterou jim absolvování školy může poskytnout, s výsledky a úspěchy žáků školy. Všichni mají možnost prohlédnout si prostory gymnázia, všechny učebny i laboratoře.¹²⁸

V přijímacím řízení na gymnázium došlo po roce 1989 ke změně. Žáci ze ZŠ mohli podávat dvě přihlášky. Řada žáků, kteří vyhověli prospěchovým kritériím MŠ a ředitelství školy, byla přijata bez přijímacích zkoušek. Ostatní konali přijímací zkoušky zpočátku jen z českého jazyka a matematiky, postupně ještě přibyl test z cizího jazyka a obecně studijních předpokladů. Žáci 5. tříd ZŠ hlásící se do primy víceletého studia skládali písemné zkoušky nejprve také jen z českého jazyka a matematiky, později byly ještě rozšířeny o test ze studijních předpokladů. Od školního roku 2003/2004 přestali připravovat úlohy pro přijímací zkoušky učitelé gymnázia, ale škola využila nabídky agentury SCIO, která testy připravila a dodala.¹²⁹

Stejně tak se změnila i maturitní zkouška. Největší změnou v systému maturitní zkoušky po roce 1989 bylo zrovnoprávnění cizích jazyků, ruština přestala mít výsadní postavení a přestala být povinným maturitním předmětem, studenti si mohli sami zvolit, z kterého cizího jazyka budou skládat maturitní zkoušku.¹³⁰ Druhým povinným maturitním předmětem zůstal český jazyk. Maturitní zkouška se skládala ještě ze dvou povinně volitelných předmětů. Písemné maturitní zkoušky skládali studenti z českého jazyka

¹²⁷ *Kronika 1984/1985 – 2006/2007*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹²⁸ Tamtéž.

¹²⁹ Tamtéž.

¹³⁰ MORKES, František. *Historický přehled postavení maturitní zkoušky a analýza jejích funkcí*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání - Divize nakladatelství Tauris, 2003, s. 56, ISBN 80-211-0438-4.

a v období, kdy se třídy ještě dělily na specifické výukové větve, ti studenti třídy 4.A,¹³¹ kteří si zvolili matematiku jako jeden z předmětů k ústní zkoušce, psali maturitní písemnou práci také z ní. Maturitní témata z českého jazyka začala zpracovávat maturitní předmětová komise českého jazyka, která předložila svůj návrh řediteli školy, a ten vybral čtyři témata. Ústní maturitní zkoušky trvají na škole již tradičně 14 dnů. V letech 1997 – 1999 proběhl na gymnáziu projekt pod názvem Sonda Maturant. Tento projekt proběhl na všech středních školách. Z písemných testů Sonda Maturant, které měly prověřit znalosti studentů a porovnat úroveň jejich znalostí, se mělo vycházet při tvorbě koncepce jednotných maturit, které Ministerstvo školství, mládeže tělovýchovy ČR začalo připravovat.¹³² Státní maturity byly zavedeny až ve školním roce 2010/2011. Povinná státní zkouška byla z českého jazyka a jako druhý povinný předmět si studenti mohli vybrat buď cizí jazyk, nebo matematiku a z těchto předmětů buď nižší, nebo vyšší úroveň. V rámci školní maturity si volili další dva předměty. V případě, že si jako povinný předmět státní maturitní zkoušky zvolili matematiku, ke školní maturitě si museli zvolit cizí jazyk. Maturitní vysvědčení přestala být předávána v zasedací síni města, ale jsou slavnostně předávána v kapitulní síni strakonického hradu.¹³³

¹³¹ Zaměření matematicko-fyzikální.

¹³² *Kronika 1984/1985 – 2006/2007*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹³³ Tamtéž.

6 Organizace Národní fronty

Na výchově a vzdělávání mládeže i pracujících se před rokem 1989 podílely také společenské organizace, které měly probouzet zájem o další vzdělávání a o zvyšování kvalifikace. Jednalo se především o Československý svaz mládeže, po roce 1968 přejmenovaný na Socialistický svaz mládeže, a jeho Pionýrskou organizaci, Československý svaz tělesné výchovy, Revoluční odborové hnutí, družstva a závody. Zejména důležitá byla jejich aktivní účast při mimoškolní výchově.¹³⁴

6.1 ČSM, SSM

Na škole existovala mládežnická organizace Československý svaz mládeže vedená okresním výborem ČSM. Práci ČSM řídil výbor KSČ a značně pomáhali i třídní učitelé.

Činnost členů organizace byla zaměřena na kulturní, sportovní a společenský život školy. Soustředili se na boj proti neprospěchu, hlavně se snažili prohloubit práci v přípravě na vyučování u slabších žáků. Dále pomáhali při organizování předmětových olympiád, veřejně prospěšných prací, sportovních akcích nebo také spoluorganizovali oslavy ve škole a vystupovali při veřejných oslavách. Na škole vedli kroužky, například fotografický nebo šachový. Společně navštěvovali divadla, filmy, výstavy, se SRPŠ také připravovali maturitní plesy.¹³⁵

V roce 1968 se tato organizace rozpadla a později byla obnovena pod názvem Socialistický svaz mládeže, jejíž činnost měla stejnou náplň jako ČSM. Zejména se ale zaměřila na ideově politickou práci mezi studenty a na pomoc národnímu hospodářství formou brigád.

Ideově politické školení členů SSM bylo zajišťováno jednak mladými členy profesorského sboru, jednak schopnými členy SSM z řad studentů IV. ročníku. V létě organizovala ŠO SSM účast na brigádách v rámci letních aktivit. Nejčastěji prováděli lesní práce na Šumavě.¹³⁶

¹³⁴ Zákon č. 186/1960 Sb., Zákon o soustavě výchovy a vzdělávání (školský zákon), ze dne 15. 12. 1960.

¹³⁵ *Pamětní kniha 1953/1954 – 1964/196, Kronika 1965/1966 – 1983/1984.* Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹³⁶ *Kronika 1965/1966 – 1983/1984, Kronika 1984/1985 – 2006/200.* Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

7 Oslavy před rokem 1989

Mezi svátky, které se během školního roku slavily nebo jen připomínaly rozhlasovými projevy, patřily Den horníků, Den čs. lidové armády, Mezinárodní den studentstva, MDŽ, Den učitelů, VŘSR, Den matek, narození V. I. Lenina, 1. máj, Den vítězství, Vítězný únor. Jednotlivé svátky se vždy projevíly ve výzdobě tříd i chodby ve škole.¹³⁷

7.1 Měsíc československo-sovětského přátelství, VŘSR

V listopadu se slavil Měsíc československo-sovětského přátelství, který se odrážel v životě celé školy. Na přátelství se Sovětským svazem upozorňovaly třídní nástěnky i nástěnky na chodbách. V budově školy ve vitrínách byly instalovány tematické výstavy – VŘSR, SSSR buduje komunismus, Sovětské umění, Sovětské kniha, Dopisujeme si se SSSR. V tomto období bylo prohloubeno seznamování žáků s prací a životem „našeho velikého přítele a spojence, učitele a ochránce, Sovětského svazu, k němuž nás poutá veliká láska a vděk“.¹³⁸

Dne 7. listopadu dopoledne se konala ve vyzdobené tělocvičně školy školní oslava VŘSR. O hudební úvod a závěr, při nichž se zpívala hymna a Píseň práce, se postaral hudební soubor školy. Slavnostní projev pronesl ředitel školy. Oslava byla většinou zakončena výzvou „k zvýšené školní práci a úsilí v poznání veliké sovětské země prostřednictvím sovětských filmů a knih“.¹³⁹

Během dalších týdnů slavnostního měsíce probíhaly naplánované akce. Za účelem prohloubení znalosti sovětské kinematografie navštívili žáci i pracovníci školy zvláštní sovětská filmová představení v kině. Učitelé pořádali besedy o návštěvě SSSR a o knihách sovětských autorů. Svazáci na svých schůzích hovořili o SSSR a našem přátelství k němu. Někteří učitelé školy působili při oslavách VŘSR v závodech a na vesnicích jako referenti a vedoucí besed o životě lidí v SSSR.¹⁴⁰

¹³⁷ Pamětní kniha 1953/1954 – 1964/196, Kronika 1965/1966 – 1983/1984, Kronika 1984/1985 – 2006/200. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹³⁸ Pamětní kniha 1953/1954 – 1964/196. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹³⁹ Tamtéž.

¹⁴⁰ Pamětní kniha 1953/1954 – 1964/1965, Kronika 1965/1966 – 1983/1984, Kronika 1984/1985 – 2006/2000. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

Bylo to období, kdy svazáci i pedagogický sbor vyhlášovali své závazky. Většinou se zavazovali k určitému množství odpracovaných hodin na úpravě okolí školy. Svazáci se zavazovali k zlepšení prospěchu pod heslem: Žádná pětka, málo čtyřek.¹⁴¹

7.2 Oslavy Svátku práce

V květnu probíhaly májové oslavy. V předvečer 1. května se nejmladší žáci zúčastnili lampionového průvodu vedoucího do Podskalí, kde byl vypálen slavnostní ohňostroj. Vlastního prvomájového průvodu se účastnili žáci všech tříd se svými učiteli. Slavnostní útvary strakonických podniků a škol se shromáždily na letišti na Lipkách, odkud procházely hlavními ulicemi města. Žáci školy se průvodu účastnili buď v samostatných školních skupinách, nebo odděleně mezi pracujícími strakonických závodů, nebo v řadách sportovních organizací. V průvodu se odrážely i některé poslední významné události domácího i mezinárodního života. Například ve školním roce 1960/1961 byla poprvé nesena vedle zástav zemí tábora míru i státní vlajka Kuby a četné transparenty i alegorické vozy znovu připomínaly první cestu člověka do vesmíru, kterou uskutečnil J. A. Gagarin. Ve školním roce 1969/1970 byl v čele průvodu školy nesen transparent připomínající 50 let trvání gymnázia. Květnové slavnosti vyvrcholily dne 9. května oslavou osvobození naší vlasti sovětskými vojsky. V tento Den vítězství se konal průvod k pomníkům obětí 1. a 2. světové války, k nimž jeho účastníci položili věnce, aby uctili památku padlých hrdinů. Za školu se průvodu účastnila vedle zástupců učitelského sboru i početná skupina pionýrů a svazáků.¹⁴²

¹⁴¹ *Pamětní kniha 1953/1954 – 1964/1965, Kronika 1965/1966 – 1983/1984, Kronika 1984/1985 – 2006/2000.* Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹⁴² Tamtéž.

8 Mimoškolní aktivity

8.1 Brigády

V období komunistického režimu byly od padesátých let za účelem pomoci národnímu zemědělství organizovány brigády. Jednak to byly brigády konané v létě, kam jezdili studenti i pedagogové v rámci tzv. letních aktivit, jednak se jezdilo na přelomu září - říjen na vybírání brambor.¹⁴³

Letní aktivita byl závazek jak ze strany studentů, tak ze strany učitelů. Ti museli věnovat týden nebo 14 dnů letním aktivitám.¹⁴⁴ Například ve školním roce 1965/1966 v Chlumu u Třeboně pomáhali při sklizni sena.¹⁴⁵ „*Jednou jsem byla v Pracejovicích a nakládali jsme nějaký balíky a večery byly volný. Docela jsme je trávili pohromadě, tam totiž nebylo kam jít. Nebo jsme byli v Chelčicích, trhali jsme rybíz, to byla v podstatě dotrhávka. Oni to nejdřív česali strojem a my jsme to dotrhávali. Tam jsme byli dva kantoři a po týdnu jsme se vystřídali zase s jinýma. Večery byly zase volný, takže studenti dost často chodili na diskotéku do Vodňan.*“¹⁴⁶ Pro studenty to mohly být docela hezké prázdniny. Určitě si užili zábavy a věnovali se i prospěšné věci. V neposlední řadě účast na letních aktivitách přispěla také k utužení kolektivu a bližšímu seznámení se studentů s učiteli.

Na začátku školního roku se jezdilo nejprve na chmel, později především na sběr brambor. Od školního roku 1970/1971 rozhodnutím školního odboru JčKNV České Budějovice bylo nařízeno, že studenti školy budou pracovat na školních brigádách při výběru brambor tři týdny místo vyučování. Jezdily všechny první až třetí ročníky, studenti čtvrtých ročníků měli vyučování. Okresní zemědělská správa stanovila, v jakých JZD strakonického okresu mají studenti pomoci.¹⁴⁷ Jezdilo se např. do JZD Jinín, JZD Cehnice, JZD Čejetice, JZD Pracejovice, JZD Střelské Hoštice, JZD Miloňovice, JZD Představice, JZD Volenice nebo JZD Drahonice. Studenti s učiteli tak poznali díky brigádám většinu vesnic strakonického okresu. Do vesnic je ráno od školy odvezl autobus a pracovalo se přibližně od 8: 45 do 16 hodin. Autobus je pak zase zpátky odvezl do Strakonice. Oběd většinou dostali studenti s učiteli přímo v družstvech, kde pracovali.

¹⁴³ KUBIČKA, Miroslav. Úvodní slovo. In: KOS, František (ed.). *75 let Gymnázia v Strakonících*. Strakonice : Nadace Gymnázia Strakonice, 1995, s. 14.

¹⁴⁴ Rozhovor Hany Hírmanové s pamětnicí paní Miloslavou Sankotovou, ve Strakonících dne 14. 5. 2014.

¹⁴⁵ *Kronika 1965/1966 – 1983/1984*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹⁴⁶ Rozhovor Hany Hírmanové s pamětnicí paní Miloslavou Sankotovou, ve Strakonících dne 14. 5. 2014.

¹⁴⁷ *Kronika 1965/1966 – 1983/1984*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

Vzhledem k tomu, že i po ukončení brigád často ještě byla potřeba pomoci zemědělství, byly zorganizovány dobrovolné brigády v mimovyučovací době.¹⁴⁸ Za účast na brigádách obdrželi studenti peníze, dokonce za každého studenta družstvo dalo škole korunu, to znamená, že škola od družstva dostala kolem 2000Kčs nebo 3000Kčs. Tyto peníze byly většinou použity pro lyžařské zájezdy, takže je měli studenti levnější.¹⁴⁹ Paní profesorka Sankotová vystihla i další význam těchto akcí: „*Děti jely na bramborovou brigádu na začátku září, oni se na těch brigádách docela poznaly a zase třeba i ten učitel poznal ty děti. Jak se kdo staví k práci, prostě seznámili se. Já jsem se studentama pracovala, takže vždycky jsme si povídali a něco se o nich dozvíš a je to lepší z hlediska kantora, než když jsi ve třídě a při tom vyučování třeba se do takovýho kontaktu většího nedostane.*“¹⁵⁰

Od školního roku 1991/1992 byly organizovány zemědělské brigády na sběr brambor na bázi dobrovolnosti mimo dobu školního vyučování.¹⁵¹ „*Po roce 1989 se začalo říkat, že by děti neměly být zatěžovány prací a že je všechno dobrovolně, takže potom byly tyhle brigády jenom odpoledne po vyučování, kdo chtěl. Jezdili taky, ale nebyl o to zas takovej velkej zájem. Co se mi nelíbilo, že třeba dřív taky u školy bylo hodně záhonků, třídy to měly rozdělený, každá třída měla nějaký úsek, nějaký kousíček, kde pleli apod. No a pak najednou se řeklo, že nesmí pracovat na tomhle, no a kdo to dělal, to si možná vzpomeneš, že to dělaly většinou kuchařky, někdy udělaly nějaký jednodušší oběd a šly to dělat, no a dost často se stávalo, že děti stály za voknem a chechtaly se.*“¹⁵² Z rozhovoru tedy vyplývá, že pro studenty nebylo atraktivní jezdit na brigády v jejich volném čase. Z poklesu zájmu je možno soudit, že studenti neměli moc kladný vztah k fyzické práci. Dalším možným vysvětlením může být, že účast na brigádě by je připravila o čas potřebný k přípravě na vyučování dalšího dne.

¹⁴⁸ *Kronika 1965/1966 – 1983/1984, Kronika 1984/1985 – 2006/200.* Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹⁴⁹ Rozhovor Hany Hírmanové s pamětníkem panem Miroslavem Kubičkou, ve Strakonících dne 14. 5. 2014.

¹⁵⁰ Rozhovor Hany Hírmanové s pamětnicí paní Miloslavou Sankotovou, ve Strakonících dne 14. 5. 2014.

¹⁵¹ *Kronika 1984/1985 – 2006/200.* Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹⁵² Rozhovor Hany Hírmanové s pamětnicí paní Miloslavou Sankotovou, ve Strakonících dne 14. 5. 2014.

8. 2 Spartakiáda

Od 50. let 20. století do pádu komunistického režimu byly každých pět let organizovány spartakiády.¹⁵³ Účast na nich nebyla povinná. Zájemci se přihlásili a následně začali nacvičovat s učiteli tělesné výchovy. Převážně se nacvičovalo při hodinách tělesné výchovy nebo v hodinách Sportovní hry. Děvčata měla velký zájem, o mnoho menší měli chlapci, kteří nechtěli přijít o normální hodiny tělesné výchovy, hlavně sporty. Na nácvik musel obvykle stačit jen jeden rok. Učitelé často nacvičovali více skladeb, například i tři. V roce, kdy se měla konat celostátní spartakiáda, zúčastnili se cvičenci nejprve okresní spartakiády na sportovišti Na Křemelce ve Strakonících a poté krajské spartakiády v Českých Budějovicích. Výběr na celostátní spartakiádu do Prahy, která se konala na Strahově, byl následně proveden na základě požadavku kraje nebo okresu. Přihlíželo se k dobrovolnosti a kvalitě, ale také k finančním možnostem studentů, tzn. výdaje na úbory a pobyt. Do Prahy se jezdilo převážně mimořádně vypravenými vlaky v rámci kraje či okresu.¹⁵⁴

Na československé spartakiádě konané v roce 1985, kterou vyvrcholily oslavy 40. výročí osvobození naší vlasti, se vystoupení v Praze ze strakonického gymnázia zúčastnilo 18 chlapců a 36 dívek, z nichž studentka Marie Mrvíková byla přijata s ostatními zástupci cvičenců prezidentem republiky s. Gustavem Husákem.¹⁵⁵

8. 3 Branná příprava

Před rokem 1989 věnovala škola velkou pozornost branné přípravě. Mimo tělesné výchovy se studenti učili brannou výchovu. Zprvu dostávali jednu známku za tělesnou i brannou výchovu. Později došlo k rozdělení předmětů, zvlášť dostali známku za tělesnou a zvlášť za brannou výchovu.¹⁵⁶

Dvakrát do roka probíhalo branné cvičení – v zimě a na jaře. Organizátory byli profesori tělesné výchovy.¹⁵⁷ „*Když jsem tam byl já, tak jsem jezdil hlavně já. Třídy dostaly úkoly, určitý plány a teď se šlo podle mapy. Já, protože jsem byl skaut, tak jsem tam dával*

¹⁵³ KUBIČKA, Miroslav. Úvodní slovo. In: KOS, František (ed.). *75 let Gymnázia v Strakonících*. Strakonice : Nadace Gymnázia Strakonice, 1995, s. 14.

¹⁵⁴ Rozhovor Hany Hírmanové s pamětníkem panem Miroslavem Kubičkou, ve Strakonících dne 20. 6. 2014.

¹⁵⁵ *Kronika 1984/1985 – 2006/200*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹⁵⁶ Rozhovor Hany Hírmanové s pamětníkem panem Miroslavem Kubičkou, ve Strakonících dne 14. 5. 2014.

¹⁵⁷ *Pamětní kniha 1953/1954 – 1964/196, Kronika 1965/1966 – 1983/1984, Kronika 1984/1985 – 2006/200*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

prvky takový, aby je to bavilo. Tak jsme tam dávali třeba hledání pokladů. Taky jsem jim jednou dal pochod za Podsrpem podle mapy a voni na mě nadávali, že tam cesta už nebyla, ta byla zvoraná. Takže se pochodovalo, bylo to celý dopoledne.“¹⁵⁸ Většinou se branné cvičení konalo ve spolupráci s vojáky, nejčastěji z VÚ ve Vimperku, se kterým mělo gymnázium uzavřenou patronátní smlouvu. Vedle pomoci brannému cvičení útvar také například v roce 1972 umožnil žákům III. ročníků a učitelům branné přípravy návštěvu kasáren k probrání tematického celku „Život československé lidové armády“. Žákům byly v terénu předvedeny dělostřelecké zbraně a měřicí přístroje, navštívili síň tradic, vojenský klub a byly jim promítnuty vojenské filmy v posádkovém biografu.¹⁵⁹

„Povinné byly závody branné všestrannosti. Tam byla střelba za vzduchovky, v masce, azimut určování, šplh na laně a zdravotnictví. Tam jsme celkem byli dost úspěšní. Jak kluci, tak děvčata.“¹⁶⁰ Například okresní kolo Závodu branné všestrannosti konané v roce 1970/1971 vyhrálo dívčí družstvo a postoupilo do krajského kola.

Od 80. let 20. století se pro III. ročníky začal organizovat týdenní branný kurz, který byl završením tříletého vyučování branné výchovy. V něm se teoreticky i prakticky shrnuly dosavadní poznatky z výuky branné výchovy a zakončen byl branným cvičením. Dívky ze všech třetích ročníků ho většinou absolvovaly ve škole, chlapci během týdenního pobytu na Benešově Hoře.¹⁶¹ Po roce 1989 byla branná výchova zrušena. Na týdenní branné kurzy III. ročníků navázaly sportovně turistické, převážně cyklistické, kurzy konané na Šumavě, kde jsou studenti ubytovaní obvykle v Anníně.¹⁶²

8. 4 Lyžařské kurzy

Jednou z nejoblíbenějších tradic školy se staly lyžařské kurzy. První se uskutečnil v roce 1950 pod vedením profesora Jaromíra Zemana a zúčastnili se ho vybraní žáci ze všech ročníků. Později na základě rozhodnutí MŠ se lyžařské kurzy organizovaly vždy jen pro určitý ročník.¹⁶³

¹⁵⁸ Rozhovor Hany Hřmanové s pamětníkem panem Miroslavem Kubičkou, ve Strakonících dne 14. 5. 2014.

¹⁵⁹ *Kronika 1965/1966 – 1983/198*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹⁶⁰ Rozhovor Hany Hřmanové s pamětníkem panem Miroslavem Kubičkou, ve Strakonících dne 14. 5. 2014.

¹⁶¹ *Kronika 1965/1966 – 1983/1984, Kronika 1984/1985 – 2006/200*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹⁶² Rozhovor Hany Hřmanové s pamětníkem panem Miroslavem Kubičkou, ve Strakonících dne 14. 5. 2014.

¹⁶³ KUBIČKA, Miroslav. Úvodní slovo. In: KOS, František (ed). *75 let Gymnázia v Strakonících*. Strakonice : Nadace Gymnázia Strakonice, 1995, s. 14.

Před rokem 1989 byla účast na lyžařském kurzu povinná jako součást tělesné výchovy. Studenti si na ní měli zvyšovat fyzickou kondici a utužovat zdraví.¹⁶⁴ Vedoucími kurzů byli učitelé tělesné výchovy, povinně s nimi museli jezdit zdravotníci, někdy se zúčastnili i třídní učitelé. Po válce se jezdilo převážně na Šumavu. Školský odbor JčKNV tam měl tři chaty, na Zadově chatu Komsomol a Mladou gardu, na Javorníku Javorinu. Školský odbor přiděloval tyto chaty školám podle rozvrhu. Studenti si účast hradili sami a trochu jim přispělo i SRPŠ jako spolupořadatel. SRPŠ získávalo finanční prostředky mj. z příspěvků rodičů, podniků nebo školského odboru. Velkým přínosem byl značný finanční příspěvek od jednotlivých JZD, kde studenti pomáhali s vybíráním brambor. Od 60. let 20. století již školský odbor JčKNV nepřiděloval pobyty na svých chatách a škola si musela sama objednávat vhodná ubytování, což nebylo pro čtyři třídy snadné, nejprve prvních, později druhých ročníků, zajistit. Převážně hledali přes Čedok, nebo známosti. Jezdilo se do všech hor v České republice. Kurzy probíhaly hlavně v Krkonoších, ale také v Krušných horách, Orlických horách, Jizerských horách nebo na Šumavě na Zadově nebo v Železné Rudě, kde byli ubytováni v penzionu Hanička. Jezdili autobusy, a aby to vyšlo levněji, velmi často využívali autobusy závodních podniků.¹⁶⁵

„66 lyžařských zájezdů jsem vedl. Z těch lyží máme zážitky. Dokonce jsme byli i v televizi. V Jizerských horách tam tenkrát nás bylo pět, čtyři třídy tam byly. Bylo rozřadění na svahu a najednou tam přišli z televize, že tam měly bejt nějaký závody, a že dostali, jako že tam mají natočit nějakou šot a já jsem říkal, to bylo včera, to tady byly závody, ale my teď jsme sem přijeli jako škola, první den děláme rozřadění podle vyspělosti do družstev. Tak voni když už jsme tady, tak to natáčeli. A večer to bylo jako šot v televizi. A ke konci holky udělaly karneval na lyžích.“¹⁶⁶ Z těchto kurzů mají jistě nejen studenti, ale i učitelé velké zážitky a určitě na ně dodnes rádi vzpomínají.

Po roce 1989 již lyžařské výcvikové kurzy povinné nejsou, jsou organizovány pro zájemce. Jezdí první ročníky. Zpočátku se jezdilo stále hlavně do Krkonoš, například do Pece pod Sněžkou, kde byli ubytováni v penzionu Žižkova bouda nebo Lesní bouda, a zdatní lyžaři měli možnost jezdit do Alp, do rakouského Hochfichtu nebo Mallnitz.¹⁶⁷

¹⁶⁴ KRÍVAN, Vlastimil. Padesát let. In: TREYBAL, Miroslav (ed.). *50 let gymnasia v Strakonících : 1920-1970 : Jubilejní almanach*. Strakonice: Gymnasium Strakonice, 1970, s. 18.

¹⁶⁵ Rozhovor Hany Hřmanové s pamětníkem panem Miroslavem Kubičkou, ve Strakonících dne 20. 6. 2014.

¹⁶⁶ Rozhovor Hany Hřmanové s pamětníkem panem Miroslavem Kubičkou, ve Strakonících dne 14. 5. 2014.

¹⁶⁷ *Kronika 1984/1985 – 2006/2007*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

Od roku 2010 jezdí jen do Rakouska, například Tauplitz, Hochficht nebo Zell am See.¹⁶⁸ Pro někoho, kdo nikdy v životě na lyžích nestál, to ale může být docela obtížné.

8. 5 Sportovní soutěže

Gymnázium nenavštěvují jen vynikající studenti, ale také talentovaní sportovci, kteří každoročně úspěšně reprezentují školu v nejrůznějších sportovních soutěžích.

Před rokem 1989 se kromě tělesné výchovy dobře rozvíjela také dobrovolná tělesná výchova. Na škole mohli studenti navštěvovat například kroužek stolního tenisu, sportovní gymnastiky, odbíjené nebo košíkové, který měl ze všech nejlepší úroveň.¹⁶⁹

Na válečnou generaci basketbalistů navázal pan učitel Zeman, který učil své studenty této hře. Chlapce hra tak nadchla, že se přihlásili mezi dospělé do krajských soutěží. Další učitel, který u studentů podporoval zájem o košíkovou, byl pan učitel Kubička, který i o přestávkách pouštěl hráče do tělocvičny. Studenti se tak sami naučili hrát velmi dobře a začali shánět trenéra. Získali dvojici Pobořil - Vondříčka, kteří patřili mezi poválečnou generaci basketbalistů na gymnáziu. Ti začali studovat trenérské příručky a vzpomínali, co je učil pan Zeman. Z podnětu studentů se tak začalo s hraním kvalitnějšího basketbalu a zanedlouho se přihlásily i dívky, čímž se zrodil dívčí basketbal. Některé studentky gymnázia se dokonce probojovaly do reprezentačního týmu juniorek na mistrovství Evropy. Například v roce 1961 přivezla bronzovou medaili studentka Vondříčková nebo v roce 1965 vyhrála studentka Blažková zlatou medaili. Studentka Kalužáková vybojovala se svým týmem stříbrnou medaili z mistrovství Evropy žen, čtvrté místo z mistrovství světa, nebo se dokonce zúčastnila olympiády.¹⁷⁰

Samotné družstvo dívek strakonického gymnázia také sbírá úspěchy. *„Populární byly středoškolský hry a tam jsme slavili velké úspěchy v košíkové dorostenek, protože děvčata hrála za místní tělovýchovnou jednotu. My jsme většinou skončili druhý, třetí a pak nastala éra, když potom na gympl stahovaly dorostenky z jiných měst, ony tady doštudovaly třeba, čili to družstvo bylo namakaný a hrály zároveň soutěže normální. Byly*

¹⁶⁸ Ročenka Gymnázia Strakonice 2010 – 2011. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2011.

Ročenka Gymnázia Strakonice 2011 – 2012. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2012.

Ročenka Gymnázia Strakonice 2012 – 2013. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2013.

¹⁶⁹ Pamětní kniha 1953/1954 – 1964/1965. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹⁷⁰ VONDŘIČKA, Miroslav. Gymnasium a sport. In: KOS, František (ed.). *75 let Gymnázia v Strakonících*. Strakonice : Nadace Gymnázia Strakonice, 1995, str. 123 – 124.

výborný. *Já jsem s děvčaty byl v Košicích, v Bratislavě.*¹⁷¹ Ve školním roce 1967/1968 družstvo dívek skončilo na druhém místě krajského kola středoškolských her. V následujícím školním roce dorostenky obsadily v krajském kole Středoškolských her v košíkové první místo. Družstvo dívek strakonického gymnázia tak zastupovalo Jihočeský kraj na celostátním finále v Prešově, kde z dvanácti družstev obsadilo šesté místo. Ve školním roce 1976/1977 se okresní kolo středoškolských her konalo ve Strakonících. Zde se dívky družstva košíkové umístily na prvním místě. Také v následném krajském kole obsadily první místo a postoupily tak do celostátního finále v košíkové konaného v Berouně, kde skočily na čtvrtém místě.¹⁷² Úspěchy pokračovaly i následujícími lety. Toho asi nejvýznamnějšího dosáhla děvčata v roce 2002/2003, kdy se postupně probojovala do celostátního kola, v němž obsadila první místo a postoupila tak na mistrovství světa v basketbalu středních škol, které se konalo v Brazílii. Tam dívky obsadily osmé místo z 19 družstev, a výborně tak reprezentovala nejen svou školu, ale také celou Českou republiku.¹⁷³

Úspěchů dosahují studenti samozřejmě i v jiných sportovních disciplínách. Například ve školním roce 1958/1959 v okresním přeboru v přespolním běhu v kategorii mladších dorostenek obsadila první místo Jaroslava Smolíková z deváté třídy, v kategorii starších dorostenců získal první místo Ladislav Plechatý z jedenácté třídy. Ten zvítězil i v krajském kole, a stal se tak krajským přeborníkem.¹⁷⁴ V roce 1968/1969 obsadily dorostenky ve sportovní gymnastice první místo v okresním kole a šesté místo v krajském kole. Z mladších dějin lze například vyzdvihnout ve školním roce 2003/2004 první místa Josefa Veselého z primy v okresní atletické olympiádě za disciplíny běh na 60m, skok do dálky a běh na 1000m.

8. 6 Předmětové olympiády

Velký úspěch pro žáky i školu jsou výborná umístění v celé řadě soutěží a předmětových olympiádách většinou na místní či okresní úrovni, odkud pak ti nejúspěšnější postupují do krajských a celostátních kol.

¹⁷¹ Rozhovor Hany Hřimanové s pamětníkem panem Miroslavem Kubičkou, ve Strakonících dne 14. 5. 2014.

¹⁷² *Kronika 1965/1966 – 1983/1984*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹⁷³ *Strakonice 2002 – 2003*, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2003, s. 21.

¹⁷⁴ *Pamětní kniha 1953/1954 – 1964/1965*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

Před rokem 1989 se velký důraz kladl na matematické, fyzikální a chemické olympiády, postupně přibyly i z ostatních předmětů.¹⁷⁵ Například ve školním roce 1972/1973 v celostátním kole matematické olympiády obsadil žák Horák druhé místo a postoupil do mezinárodního kola.¹⁷⁶

Po roce 1989 se studenti účastní olympiád ze všech předmětů. Významného úspěchu bylo dosaženo ve školním roce 1997/1998, kdy se do mezinárodního kola chemické olympiády konaného v australském městě Melbourne probjovala studentka maturitního ročníku Jana Koubovská. Účastníci chemické olympiády nejprve museli vypracovat domácí úkol, poté napsat test, na který bylo zapotřebí nastudovat něco více než jen to, co se dozvěděli v hodinách chemie. Na základě výsledků testů vybrala krajská komise chemické olympiády postupující do krajského kola, z něhož bylo deset až dvanáct nejúspěšnějších vybráno do celostátního kola. Zde se nejprve konalo první výběrové soustředění, kde se soutěžící účastnili přednášek a psali testy. Odtud devět nejlepších postoupilo na druhé výběrové soustředění, které již bylo praktické. Nakonec se spočítal průměr ze všech dosažených výsledků a první čtyři byli vybráni k účasti na mezinárodní olympiádě. Každá výprava měla přiděleného průvodce. České přidělili rodilého Australana, který ale neuměl česky. Soutěžící měli zakázané mobilní telefony, veškeré telefonní hovory, programovatelné kalkulačky, zabaveny jim byly všechny zbraně i kapesní nože. Dopoledne se konala praktická část trvající pět hodin. Podmínky byly velmi přísné. Soutěžící museli používat jen ty pomůcky, které jim přidělili, například nesměli pipetovat ústy, v případě, že by se tak stalo, olympiáda by pro ně skončila. Také museli mít chemické brýle. Když si je jednou sundali, dostali napomenutí, při druhém sundání pro ně olympiáda opět končila. Poté se konala teoretická část. Jana získala stříbrnou medaili za čtyřicáté šesté místo a z české výpravy byla nejúspěšnější.¹⁷⁷ Ve školním roce 2000/2001 nastoupila do třídy 1. B velmi talentovaná studentka na český jazyk. Byla jí Kateřina Rysová. Tento rok zvítězila v celostátním kole olympiády z českého jazyka v II. kategorii. Výborných umístění dosáhla i v dalších literárních soutěžích. V soutěži Hampadík – Praha obsadila první místo za poezii, v soutěži Seifertovy Kralupy obsadila druhé místo též za poezii nebo v soutěži Ortenova Kutná Hora získala čestné

¹⁷⁵ KRÍVAN, Vlastimil. Padesát let. In: TREYBAL, Miroslav (ed.). *50 let gymnasia v Strakonících : 1920-1970 : Jubilejní almanach*. Strakonice: Gymnasium Strakonice, 1970, s. 19.

¹⁷⁶ *Kronika 1965/1966 – 1983/1984*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹⁷⁷ *Gymnázium 1997 – 1998*, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 1998, s. 53-54.

uznání za poezii.¹⁷⁸ Velkého úspěchu dosáhli také vybraní žáci třídy 2. A ve školním roce 2001/2002, když se zúčastnili zeměpisné soutěže Eurorebus. Družstvo strakonického gymnázia zvítězilo v celostátním kole této soutěže a vyhrálo zájezd po evropských velkoměstech.¹⁷⁹ Dalšího významného úspěchu dosáhlo ve školním roce 2003/2004 družstvo ve složení Zdeněk Polanský, Pavla Kuřinová a Jana Polanská v celostátním kole Dějepisné soutěže studentů gymnázií ČR, jehož tématem bylo České země v letech 1914 – 1938. Obsadili první místo a navíc dostali významné ocenění od dr. Čorneje, profesora Historického ústavu PF UK Praha, který předsedal porotě.¹⁸⁰ Doktor Čornej prohlásil: *„Znalosti studentů mi vyrazily dech. Výkon strakonických, kteří ve finálovém kole dosáhli 98 ze sta možných bodů, byl téměř na úrovni vysokoškolských pedagogů.“*¹⁸¹

8. 7 Poslední zvonění

Před nástupem na svatý týden se koná poslední zvonění jako rozloučení maturantů se školou. To ale v době komunistického režimu bylo omezováno stranickými orgány.¹⁸²

*„Třída chodila do jedné učebny za druhou. Většinou měli povídání, nějakou báseň na kantory, kritiku, a potom většinou dali kantorovi, který vyučoval v té hodině, přituknout si na úspěch maturit. Ale nebylo možno to dost dobře kontrolovat, co povídají, co ne, tak pak začalo asi centrálně v tělocvičně rozloučení jiného typu. To bylo až později.“*¹⁸³ V roce 1968 měli maturanti poslední zvonění v tělocvičně, kde zazpívali písničky o učitelích na známé melodie. Po skončení šli po městě se zvonečky na Velké náměstí a poté na nádraží doprovodit dojíždějící.¹⁸⁴ Tento průběh zřejmě neměl dlouhé trvání, neboť poslední zvonění v roce 1983 se vrátilo k předchozí variantě. Probíhalo od rána až do poledne. Maturanti si nacvičili písničku o jejich studování, obešli všechny třídy na gymnáziu, v nichž písničku zazpívali a do klobouku vybrali nějaké drobné peníze.

¹⁷⁸ *Gymnázium Strakonice 2000 – 2001*, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2001, s. 11.

¹⁷⁹ *Kronika 1984/1985 – 2006/200*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹⁸⁰ *Strakonice 2003 – 2004*, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2004. s. 13.

¹⁸¹ Tamtéž, s. 13.

¹⁸² KUBIČKA, Miroslav. Úvodní slovo. In: KOS, František (ed.). *75 let Gymnázia v Strakonících*. Strakonice : Nadace Gymnázia Strakonice, 1995, s. 13.

¹⁸³ Rozhovor Hany Hírmanové s pamětnicí paní Alenou Treybalovou, ve Strakonících dne 23. 5. 2014.

¹⁸⁴ Rozhovor Hany Hírmanové s pamětnicí Miloslavou Sankotovou, ve Strakonících dne 20. 6. 2014.

Potom šli do města, kde od kolemjdoucích také vybírali nějaké drobné.¹⁸⁵ Poté, co studenti začali ve městě od kolemjdoucích vybírat peníze, bylo chození po městě omezeno, neboť silidě stěžovali, že se jedná o žebrání.¹⁸⁶

V současné době mají poslední zvonění trochu jiný průběh. Ráno se maturanti převlečou do různých kostýmů, které mají většinou souvislost s jejich maturitním plesem, nebo si oblečou třídní trička, na nichž mají na zadní straně napsaný název školy s roky jejich studia, jména studentů a třídního učitele. Na přední straně je natištěný nějaký vtipný obrázek nebo portréty studentů. Ráno v areálu školy píše název jejich třídy rtěnkami na ruce i tváře ostatních studentů, kteří přicházejí do školy. Přitom na ně stříkají voňavkami nebo také WC deodoranty a vybírají od nich drobné peníze. Samotné poslední zvonění se koná většinou třetí a čtvrtou hodinu v areálu gymnázia nebo při špatném počasí v jídelně školy. Studenti si připraví scénku, například předvádí vyučování nebo vystoupení z maturitního plesu. Následně probíhá pasování třetích ročníků na tzv. mazáky, se kterým se začalo po roce 1989.¹⁸⁷ Původně to byla akce jedné třídy, ostatním se to zalíbilo a stala se z toho tradice.¹⁸⁸ Maturanti si pro studenty třetích ročníků připraví nějaké zábavné úkoly, například v roce 2010 byli vybraní studenti třetích ročníků rozděleni do skupinek po třech a každá trojice dostala za úkol namalovat na papír jejich třídního učitele, ale měli to ztížené tím, že měli zavázané oči šátky. Poté, co jsou úkoly vykonány, pasují je maturanti na tzv. mazáky. Někdy to pojmu také jako zábavu, například v roce 2007 si postavili studenty třetího ročníku tak, aby je mohli polít ze střechy vodou a následně hned na ně vysypat mouku. Jindy se snaží o slavnostní průběh. Například v roce 2010 pasoval studenty třetího ročníku maturant převlečený za rytíře s šavlí. Studenti třetího ročníku pak dostali šerpu vyrobenou z toaletního papíru, na níž bylo napsáno mazák. Všechny třídy čtvrtého ročníku mají nějaký předmět, který po pasování vždy předají svým následovníkům. Třída A má pergamen, do kterého všichni maturanti zapisují svá jména. Celá akce je zakončena připitkem maturantů s jejich učiteli na úspěch maturit.

8. 8 Tabla

Mezi velmi starou tradicí maturitních tříd patří vyvěšování fotografií studentů na tabla. V době totalitního režimu stranické orgány úzkostlivě sledovaly ideové pojetí

¹⁸⁵ Rozhovor Hany Hírmanové s pamětnicí paní Janou Opaleckou, ve Velkém Boru dne 18. 6. 2014.

¹⁸⁶ Rozhovor Hany Hírmanové s pamětnicí Miloslavou Sankotovou, ve Strakonících dne 20. 6. 2014.

¹⁸⁷ 4. A pasuje 3. A, 4. B pasuje 3. B, 4. C pasuje 3. C a oktáva pasuje septimu.

¹⁸⁸ Rozhovor Hany Hírmanové s pamětnicí Miloslavou Sankotovou, ve Strakonících dne 20. 6. 2014.

tabla a občas se stalo, že tablo muselo být vyměněno. Někdy se musely odstranit nevhodné citáty i fotografie.¹⁸⁹ Existovaly určité zásady, které museli studenti dodržovat, jestliže chtěli tablo zveřejnit. „*Kluci nesměli mít dlouhý vlasy, vono se jim říkalo máničky. Většinou maturitní tablo bylo současná fotka a plus nějaký fotky z toho života tý třídy a případně nějaký přebrepty kantorů. No, a když se tam objevila nějaká ošemetná věc, která by kritizovala stranu nebo ten poměr tady, na OV KSČ seděl někdo, kdo tohleto hlídal, no a zavolali do školy a okamžitě stáhnout tablo.*“¹⁹⁰ Občas se tam například objevovaly dvojsmyslné vtipy.¹⁹¹ Obvykle se studenti nechávali fotit v některém ateliéru. Například v roce 1983 se maturanti fotili ve fotoateliéru ve Vlachově Březí. Všichni chlapi měli stejnou košili, dívky stejný řetízek. Tablo bylo vystavené ve výloze řeznictví na Velkém náměstí.¹⁹² Všechna tabla se převážně dávala do výloh obchodů na Velkém náměstí.¹⁹³ Po maturitách se tablo stáhlo, pokud bylo kam dát, nechal si ho třídní učitel, pokud ne, tak se rozebralo.¹⁹⁴

Tento zvyk je velmi podobný i po roce 1989. Rozdíl je snad jen v tom, že tabla maturantů nikdo nekontroluje. Stále přetrvává tradice, že se na tabla vyvěšují fotografie maturantů a nějaké vtipné projevy učitelů. Požadavky na fotografie jsou volnější, každý si může obléct, co chce, účes může mít také, jaký chce. Studenti se snaží, aby jejich tablo provázelo nějaký motiv, který charakterizuje jejich vztah ke škole nebo studenty samé. Například třída 4. A končící studium v roce 2011 se fotila s absolventskými klobouky. Stále se nechávají fotit ve fotoateliéru, nebo osloví některého svého spolužáka, který se fotografováním zabývá. Tabla jsou vždy zveřejněna ve výlohách obchodů na Velkém náměstí ve Strakonících.

8. 9 Možnost prohloubení jazykových schopností

Vzhledem k velkému důrazu, který začal být kladen po roce 1989 na výuku jazyků, navázala škola v roce 1991 spoluprací se dvěma bavorskými gymnázii – Gymnázium Roberta Kocha z Deggendorfu a Gymnázium Johanna Andease Schmellera z Nabburgu.

¹⁸⁹ KUBIČKA, Miroslav. Úvodní slovo. In: KOS, František (ed.). *75 let Gymnázia v Strakonících*. Strakonice : Nadace Gymnázia Strakonice, 1995, s. 13.

¹⁹⁰ Rozhovor Hany Hírmanové s pamětníkem panem Miroslavem Kubičkou, ve Strakonících dne 14. 5. 2014.

¹⁹¹ Tamtéž.

¹⁹² Rozhovor Hany Hírmanové s Janou Opaleckou, ve Velkém Boru dne 18. 6. 2014.

¹⁹³ Rozhovor Hany Hírmanové s pamětníkem panem Miroslavem Kubičkou, ve Strakonících dne 20. 6. 2014.

¹⁹⁴ Rozhovor Hany Hírmanové s pamětnicí paní Miloslavou Sankotovou, ve Strakonících dne 20. 6. 2014.

Spolupráce s nabburským gymnáziem spočívá především ve výměnných pobytech studentů, které jsou velkým přínosem především pro studenty strakonického gymnázia, neboť si tak mohou ověřit své jazykové schopnosti v praxi, a s Deggendorfem v pravidelných setkáních učitelského sboru buď v Čechách, nebo v Bavorsku, při nichž si pedagogové nejčastěji vyměňují zkušenosti z vyučování.¹⁹⁵

Škola také v rámci výuky cizích jazyků nabízí studentům možnost účastnit se exkurzí do zahraničí, při kterých si mohou prohloubit jazykové znalosti, vyzkoušet si své schopnosti komunikace v cizím jazyce a vidět na vlastní oči místa, o kterých se učí v hodinách cizích jazyků. Exkurze jsou organizovány do Londýna, Paříže, Vídně nebo Berlína. Od počátku 90. let se studenti také účastní studijních pobytů v zahraničí. Například ve školním roce 1996/1997 jich 10 studovalo v USA. Studenti německého jazyka také mají možnost absolvovat roční stipendijní pobyt EUREGIO – Gastschuljahr na partnerském gymnáziu Roberta Kocha v Deggendorfu. Ubytování jsou v německých rodinách¹⁹⁶

V rámci mezinárodní výměny studentů nastoupil ve školním roce 1995/1996 na strakonické gymnázium také jeden zahraniční student. Byl jím sedmnáctiletý Alex Camacho Steban Vasconez z Ekvádoru. Cílem jeho studia bylo poznat život v České republice a naučit se alespoň základům českého jazyka. Nic jednoduchého to pro něj nebylo. Na počátku školního roku mluvil Alex pouze španělsky a trochu anglicky. V prvním pololetí nebyl kmenově přiřazen do žádné třídy, ale měl vlastní studijní plán. Navštěvoval předměty anglický jazyk a španělský jazyk, které mu měly pomoci naučit se český jazyk, dále navštěvoval tělesnou výchovu a výtvarnou výchovu. Po půl roce se naučil česky do té míry, že se byl schopen domluvit v běžných situacích, a tak byl již ve druhém pololetí zařazen do sexty sedmiletého studia.¹⁹⁷ Jeho pobyt jistě nebyl přínosný pouze pro něj, ale také pro studenty gymnázia, neboť museli s Alexem konverzovat v cizím jazyce.

8. 10 Pěvecký sbor

Studenti se podle svých zájmů sdružují do různých kroužků. Nejstarší tradici na škole má kroužek hudební, který vznikl pod vedením žáků Zdeňka Pinty a Rudolfa Fikrleho již ve školním roce 1923/1924. Během války byl kroužek rozpuštěn, ale hned

¹⁹⁵ Družební školy. [online]. Dostupné z: http://www.gymstr.cz/druzebni_skoly. [cit. 2014-06-15].

¹⁹⁶ *Kronika 1984/1985 – 2006/200*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

¹⁹⁷ *Kronika 1984/1985 – 2006/200*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

po válce znovu obnoven. Pěvecký sbor tehdy řídil pan učitel Jindřich Krása. Sbor především vystupoval při školních nebo také městských oslavách nebo při různých akcích školních i mimoškolních podniků.¹⁹⁸

Většího významu začal sbor dosahovat po tom, když se do jeho vedení v září roku 2000 postavila paní Mgr. Marcela Miková, Ph.D. Jedná se o smíšený sbor, jehož členy jsou výhradně studentky a studenti strakonického gymnázia. Celkový počet zpěváků se každoročně pohybuje okolo čísla 40, přičemž většinu tvoří dívky. Od roku 2000 do současnosti absolvoval přibližně 70 vystoupení. Každoročně pořádá pro školu i širokou veřejnost vánoční a jarní koncerty v Domě kultury ve Strakonících, vystupuje na reprezentačních akcích města, organizuje koncerty pro studenty z partnerských gymnázií z Německa, účastní se soutěží, např. Gymnasia cantant, Choir Olympics, a festivalů, např. Studentes cantant v Třeboni, International choir festival „Alta pusteria“ v Itálii.¹⁹⁹ Festivalu v Itálii se sbor zúčastnil poprvé ve školním roce 2005/2006,²⁰⁰ podruhé ve školním roce 2007/2008.²⁰¹ Tento rok se ho zúčastnilo devadesát hudebních souborů z různých zemí světa. Gymnaziální sbor zde zazpíval české lidové písně, např. píseň Tancuj, tancuj, k níž měli připravenou i zábavnou choreografii. Na závěr festivalu se konal slavnostní průvod městečkem San Candido. V popředí nesl strakonický gymnaziální sbor tablo se svým názvem a dvě děvčata nesla dudy, které poutaly velkou pozornost. Ostatní mávali českými vlajčkami a zpívali české lidové písně.²⁰²

Sbor zkouší jednou týdně a dvakrát ročně jezdí na víkendové soustředění obvykle do Střelských Hoštic, při nichž trénují na vystoupení a stmelují kolektiv.²⁰³ Ve školním roce 2002/2003 vydal pěvecký sbor dokonce své první CD.²⁰⁴ Po čtyřech letech, v roce

¹⁹⁸ KŘIVAN, Vlastimil. Padesát let. In: TREYBAL, Miroslav (ed.). *50 let gymnasia v Strakonících : 1920-1970 : Jubilejní almanach*. Strakonice: Gymnasium Strakonice, 1970, s. 19.

¹⁹⁹ *Pěvecký sbor Gymnázia Strakonice* [online]. Dostupné z: <http://www.nerest.wz.cz/sbor/index.php>. [cit. 2014-06-19].

²⁰⁰ *Strakonice 2005 – 2006*, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2006, s. 19.

²⁰¹ *2007 – 2008*, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2008, s. 23.

²⁰² *2007 – 2008*, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2008, s. 66.

²⁰³ *Pěvecký sbor Gymnázia Strakonice* [online]. Dostupné z: <http://www.nerest.wz.cz/sbor/index.php>. [cit. 2014-06-19].

²⁰⁴ *Kronika 1984/1985 – 2006/2007*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

2007, vyšlo jejich druhé CD.²⁰⁵ Mezi jeho repertoár patří české a moravské lidové písně, latinské písně, nebo také slavná píseň Bohemian Rhapsody od skupiny Queen.²⁰⁶

Sbor gymnázia ve Strakonících je součástí středoevropského hudebního souboru Vocalissimo. Idea na vytvoření tohoto sboru, jehož členové by pocházeli z různých zemí Evropy, se objevila v roce 2002 při setkání zástupců gymnázií ze Strakonice, Prahy, z německého Pasova a rakouského Freistadt. Spojením sborů Gymnázia Strakonice, Gymnázia Jana Keplera z Prahy, Bundesgymnasium Freistadt a Auersperg-Gymnasium Passau vznikl téměř sto členný hudební soubor. Jeho členové si této zkušenosti velmi vážili. Mohou tak nabrat mezinárodní zkušenosti v hudební oblasti a vyzkoušet si práci pod několika různými sbormistry. K jednomu jeho významnému vystoupení došlo v roce 2004, kdy se zúčastnil Světové olympiády pěveckých sborů konané v Brémách.²⁰⁷

8. 11 Divadelní kroužek

Od školního roku 2001/2002 funguje na škole divadelní kroužek DOGA – Dobrovolný ochotnický gymnaziální ansámbl, u jehož zrodu stáli učitelé pan František Kos – režisér her a paní Lenka Kubelková – autorka her.²⁰⁸ V roce 2001/2002 secvičili studenti první divadelní představení, které neslo název Lesní panna a Toman. Paní Kubelková na motivy básně Toman a lesní panna od F. L. Čelakovského složila hudbu, slova písní a upravila text. Vznikla tak nová forma – muzikál. O tři roky později vznikla druhá hra, muzikálová retrokomedie, s názvem AMO et AMOR.²⁰⁹ Třetí a zatím poslední divadelní představení bylo sehráno v školním roce 2008/2009 a jmenovalo se U nás aneb Sejdeme se na hřbitově.²¹⁰ Všechna tři představení byla sehrána v Domě kultury ve Strakonících jak pro studenty gymnázia, tak také pro širokou veřejnost.²¹¹

Hra U nás aneb Sejdeme se na hřbitově byla komedií odehrávající se v české vesnici. Studenti ji zkoušeli docela dlouhou dobu, dva a půl roku. Důvodem této délky bylo, že v představení účinkovalo hodně postav, a protože nebyli všichni z jedné třídy, bylo obtížné najít společný čas na zkoušky. Středem vesnice se stala lavička u hřbitova

²⁰⁵ *Nahrávky* [online]. Dostupné z: <http://www.nerest.wz.cz/sbor/nahravky/2007.html>. [cit. 2014-06-19].

²⁰⁶ *Repertoár* [online]. Dostupné z: <http://www.nerest.wz.cz/sbor/repertoar/>. [cit. 2014-06-19].

²⁰⁷ *Kronika 1984/1985 – 2006/2007*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

²⁰⁸ *Ročenka Gymnázia Strakonice 2008 – 2009*. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2009, s. 68.

²⁰⁹ *Kronika 1984/1985 – 2006/2007*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

²¹⁰ *Ročenka Gymnázia Strakonice 2008 – 2009*. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2009, s. 68.

²¹¹ *Kronika 1984/1985 – 2006/2007*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

a autobusové zastávky, kde se všichni setkávali.²¹² Paní Kubelková dobře vykreslila typickou českou vesnici. V její hře byl možno vidět střet venkovských starých dam a jejich potřeby vědět všechno o všem a o všech, pokusy ovdovělých žen prostřednictvím své kuchařské zdatnosti získat záletného, ale stále svobodného pana Tománka i velkolepé sny místních mladých o zbohatnutí z prodeje marihuany.²¹³ Hra byla herci zahrána s velkou chutí v kulturním domě a k velkému pobavení celého obecnstva nejen z řad studentů či pedagogů gymnázia, ale i široké veřejnosti. Podle slov pana Kosa je pro studenty mnohem příjemnější hrát před takovýmto nadšeným publikem, než získávat ocenění na soutěžích, kde bývá hlediště často poloprázdné. Smysl divadelního kroužku vidí hlavně v tom, že studenti získají zkušenosti s hraním divadla a odnesou si z něho zážitek.²¹⁴

8. 12 Majáles

Ve školním roce 1999/2000 se na gymnáziu podařilo oživit dávno zapomenutou tradici – majáles, květnovou studentskou slavnost, při níž studenti vyjadřují svou radost a veselí. Poslední studentský majáles se konal v roce 1947 a jeho tématem byla doba antická. Pro majáles roku 2000 bylo jako téma zvoleno pozdější epocha dějin – středověk. Přípravou majálesu žila celá škola. Organizací byli pověřeni tři učitelé pedagogického sboru. Hlavním scénáristou a režisérem se stal pan učitel Kos, jenž byl i autorem mnoha kostýmů. Paní učitelce Lence Kubelkové byla svěřena hudební stránka programu a propagací majálesu, tzn. výrobou plakátů, ale také návrhy kostýmů byla pověřena paní učitelka Čapková. Každá třída si zvolila nějakou skupinu středověké společnosti. Protože všem velmi záleželo na úspěchu akce, konala se dne 5. května v areálu školy generální zkouška, při níž třídy předvedli svůj program. Dne 10. května 2000 vyšel od gymnázia průvod zachycující život ve středověku. Přihlížející občané mohli spatřit například rektora a děkany univerzity, zástup dvorních dam, tlupu žebráků, představitele různých cechů – lazebníky, pekaře, kováře, rybáře – ale také divé ženy a čarodějnice, jeptišky soudící tři padlé ženy, kata se svými pomocníky, kteří za sebou vlekli provinilce uzavřené do okovů a klády, nebo husity se svými vozy. Průvod prošel ulicemi města a došel na hradní nádvoří, kde studentské veselí vyvrcholilo připravenými scénkami.²¹⁵

²¹² *Ročenka Gymnázia Strakonice 2008 – 2009*. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2009, s. 68.

²¹³ Tamtéž, s. 69.

²¹⁴ *Ročenka Gymnázia Strakonice 2008 – 2009*. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2009, s. 68.

²¹⁵ *Kronika 1984/1985 – 2006/2007*. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

Zatím poslední, v pořadí třetí, majáles se konal dne 7. května 2010 u příležitosti 90. výročí založení gymnázia a v tomto duchu se i nesl. Tentokrát se ještě před tradičním průvodem dopoledne v areálu školy konala volba královny a krále majálesu.²¹⁶ Kandidáti na tento titul několik dní před volbou vylepili v budově školy své volební programy, v nichž představovali zlepšovací návrhy, např. místo zvonění navrhoval jeden student v sudé dny příjemný ženský hlas, v liché dny příjemný mužský hlas, dalšími návrhy byly: boxovací pytel pro vybíjení přebytečné energie, spací místnost, bazén na střeše školy nebo prodej státem dotovaného točeného piva v bufetu u pana školníka. Své programy museli kandidáti obhájit před porotou složenou z učitelů a maturantů. Následné hlasování studentů rozhodlo o tom, že králem majálesu se stal Miroslav Homola, který předvedl, jak by měla vypadat povinná ranní rozcvička, a královnou Kateřina Muchová, která vystoupila se svým psem zlatým retrieverem Goldiem. Po volbě krále a královny všechny třídy školy představily přihlížejícím divákům v průvodu městem průřez historií gymnázia. V něm tak bylo možné vidět studenty, jak vyráží na bramborové brigády, cvičí na spartakiádě, v rámci branného cvičení si navlékají igelitové pytlíky na ruce a nohy a na povel nasazují a opět sundávají plynové masky, jdou v prvomájovém průvodu nebo ztvárňují lyžařské a vodácké kurzy. Pochod tentokrát vyvrcholil na Podskalí. O moderování se postarali dva gymnaziální učitelé, Pavel Sekyrka a Václav Kůla. Celý majáles byl zakončen koncertem skupin, jejichž členové jsou spojeni se strakonickým gymnáziem.²¹⁷ Organizace majálesu je sice zřejmě náročná, ale jistě dobrá věc. Kromě toho, že se při něm všichni, včetně široké veřejnosti, dobře pobaví, se studenti mohou také ledasčemu přiučit. Při prvním majálesu si prohloubili znalosti o středověku a při posledním poznali něco z gymnaziální historie.

8. 13 Projekt Zmizelí sousedé

Dne 31. října 2007 se gymnázium začalo podílet na významné věci, která neměla v České republice v rámci středních škol obdobu.²¹⁸ Jednalo se o celorepublikový projekt Židovského vzdělávacího centra v Praze s názvem Zmizelí sousedé, do něhož se zapojil pan učitel Pavel Sekyrka a pomáhalo mu 15 studentů jeho tehdejší třídy. Cílem projektu bylo pátrat po osudech Židů, kteří především v období druhé světové války ze dne na den

²¹⁶ 2009 – 2010, Ročenka Gymnázia ve Strakonících. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2010, s. 49.

²¹⁷ 2009 – 2010, Ročenka Gymnázia ve Strakonících. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2010, s. 49, s. 66 – 67.

²¹⁸ Ročenka Gymnázia Strakonice 2008 – 2009. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2009, s. 77.

zmizeli. Studenti pátrali v archivech a ostatních dokumentech doma i v zahraničí a ptali se pamětníků po osudech jejich spoluobčanů.²¹⁹

Hlavním cílem bylo vydat sborník, prezentovat projekt v zahraničí a postavit Memento.²²⁰ Jedná se o menoru – sedmiramenný svícen s oválným kamenem uprostřed. Menora je symbol judaismu a kámen je symbol modlitby a vzpomínky na všechny Židy, kteří žili a zemřeli v exilu.²²¹ Vydaný sborník, jehož předmluvu napsal spisovatel Arnošt Lustig, kromě historie strakonické židovské komunity obsahuje i úvahy studentů a neformální učebnici holocaustu.²²² V roce 2009 prezentovali studenti projekt ve Velké Británii, kde bylo jejich úkolem vysvětlit mladým Britům, kteří nikdy nezažili holocaust, proč se mají o takovou věc zajímat.

Memento bylo odhaleno dne 7. května 2009 v parku u Letního kina v Strakonících. Akce se zúčastnila celá škola, dále ambasador státu Izrael J. E. Jaakov Levy, europoslankyně Jana Hybášková, hosté z Velké Británie, Židé ze Strakonice, kteří přežili holocaust. Mezi nimi byla i paní Hana Malka, která do Strakonice přicestovala až z Izraele. Na začátku slavnostního aktu byla zahrána česká a slovenská hymna v podání tenora Hudebního divadla Karlín pana Romana Škody a na ni navázala židovská hymna Hatikva v podání Pěveckého sboru Gymnázia Strakonice. Následně byly zažehnuty kahany, z nichž jeden byl zapálen nejmladším účastníkem Aidanem z Velké Británie.²²³ *„Společným rozsvícením velké menory se má do Strakonice vrátit po šedesáti letech světlo zahlazené menšiny. Po šedesáti letech by spolu se souvěrci rozsvítily toto světlo české děti, neboť ti, kteří chtěli být světlem národu před šedesáti lety v jejich věku, skončili v pecích krematorií Osvětími.“*²²⁴ *„Naši domácí i zahraniční hosté byli nesmírně dojatai participací celého gymnázia na akci. Viděli, že výchovu k lidským právům bereme ve světě kulturních a náboženských turbulencí vážně.“*²²⁵ Ze zdravotních důvodů se akce nemohl zúčastnit Arnošt Lustig, který prošel Terezínem, Osvětímí a Buchenwaldem, ale dne 4. června 2009 s ním pak byla uskutečněna beseda, která byla vyvrcholením celého projektu.²²⁶

²¹⁹ 2007 – 2008, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2008, s. 61.

²²⁰ Ročenka Gymnázia Strakonice 2008 – 2009. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2009, s. 75.

²²¹ 2007 – 2008, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2008, s. 62.

²²² Ročenka Gymnázia Strakonice 2008 – 2009. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2009, s. 75.

²²³ Ročenka Gymnázia Strakonice 2008 – 2009. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2009, s. 76 – 77.

²²⁴ 2007 – 2008, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2008, s. 62.

²²⁵ Ročenka Gymnázia Strakonice 2008 – 2009. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2009, s. 77.

²²⁶ Ročenka Gymnázia Strakonice 2008 – 2009. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2009, s. 77.

9 Významní absolventi

Strakonické gymnázium navštěvovalo několik studentů, ze kterých se v průběhu dalších let staly významné osobnosti na poli kulturním, uměleckém nebo vědeckém.

9.1 Hana Křížková

Hana Křížková se narodila v roce 1957 ve Strakonících. Gymnázium absolvovala v roce 1976.²²⁷ Během studií se účastnila různých recitačních a pěveckých soutěží. Již jako studentka gymnázia začala zpívat ve své první kapele jménem Rotor ve Strakonících. Profesionální dráhu zpěvačky nastoupila v roce 1982, kdy začala zpívat v karlovarské skupině Metronom. S nimi účinkovala rok. Poté často působila jako host předních českých zpěváků. V letech 1984-85 spolupracovala s příbramskou kapelou Big Bandem, v roce 1986-87 vystupovala jako host v programu Petra Kotvalda a v letech 1988-93 spolupracovala s Karlem Černochem. V roce 1988 obdržela stříbrnou Bratislavskou lyru, Cenu diváků a Cenu novinářů. V letech 1991-95 zpívala především v předních pražských jazzových klubech. Zlom v její kariéře nastal v roce 1995, kdy byla obsazena do muzikálu Drákula. Poté začala získávat další muzikálové nabídky, účinkovala například v muzikálu Krysař, Pomáda, Monte Christo, Bídníci, Golem, muzikály na ledě Mrazík, Romeo a Julie a Popelka a další. Hudba, kterou miluje, je swing, šanson a blues. Pravidelné koncerty měla v divadle na Zábradlí. V současné době vyměnila toto divadlo za pražskou Hybernii, kde 1 až 2 x ročně pořádá velké koncerty.²²⁸

9.2 Jan Zdeněk Cvrček

Jan Zdeněk Cvrček se narodil dne 7. června 1915 ve Strakonících.²²⁹ Poté, co absolvoval strakonické reálné gymnázium v roce 1934, studoval na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze.²³⁰ Po uzavření vysokých škol Němci v roce 1939 musel studium přerušit. Vrátil se do Strakonice, kde získal práci v nemocnici a do roku 1945 zde působil jako laborant a ošetřovatel. Od roku 1949, po ukončení studií, se stal internistou na strakonické poliklinice. V letech 1951/1960 vykonával funkci ředitele okresního ústavu

²²⁷ Významné osobnosti. [online]. Dostupné z: http://www.gymstr.cz/vyzn_osobnosti. [cit. 2014-06-25].

²²⁸ Hana Křížková životopis. [online]. Dostupné z: <http://www.hanakrizkova.cz/zivotopis/zivotopis.html>. [cit. 2014-06-25].

²²⁹ Jan Zdeněk Cvrček. [online]. Dostupné z: <http://www.knih-st.cz/regionalni-osobnost/jan-zdenek-cvrcek>. [cit. 2014-06-25].

²³⁰ Významné osobnosti. [online]. Dostupné z: http://www.gymstr.cz/vyzn_osobnosti. [cit. 2014-06-25].

národního zdraví a současně působil od roku 1957 až do roku 1986 jako přednosta oddělení klinické biochemie. Kromě medicíny se dr. Cvrček zabýval také mykologií. Příspěvky o této problematice vycházely v několika odborných časopisech, například v časopisu Česká mykologie. Mezi další jeho zájmy patřila historie. U příležitosti 600. výročí získání městských práv pro Strakonice napsal knihu pojmenovanou Strakonice – osudy jihočeského města a okolí. V roce 1989 byla kniha rozšířena. Jan Zdeněk Cvrček zemřel 20. prosince 2005 ve Strakonících.²³¹

9.3 Josef Režný

Josef Režný se narodil 2. února 1924 ve Strakonících. Tento absolvent strakonického gymnázia z roku 1943 patřil mezi významné osobnosti českého národopisu.²³² V České Republice i za hranicemi byl označován za jednoho z největších osobností a znalců hry na dudy. Lidová hudba se mu stala srdeční záležitostí již v mládí. První hudební nástroj, na který začal hrát, byly housle, později přešel na violu a posléze se naučil také na kontrabas. Jako basista působil v gymnaziálním sboru a na konci roku 1942 začal hrát ve Strakonické dudácké kapele Jiřího Malkovského, též jako basista. Roku 1949 založil Národopisný soubor, z něhož brzy vznikl Prácheňský soubor lidových písní a tanců. Josef Režný byl jeho uměleckým vedoucím a také dudákem.²³³ Současně se začal hlouběji zajímat o lidovou kulturu - studoval dostupné prameny a literaturu, prováděl terénní výzkumy a započal tak svou rozsáhlou sběratelskou činnost zaměřenou na oblast Prácheňska - zejména na okolí Strakonice, Volyně a šumavské Podlesí. Nasbíral na 1000 lidových písní, z nichž byla publikována necelá polovina, vytvořil 128 záznamů 76 různých tanců, pořídil nahrávky a notové přepisy hry dudáků. Kromě toho, že se věnoval lidové hudbě, tak také zapisoval nářečí, pořekadla, přísloví a zvyky. Postupně se z něj stal jeden z předních odborníků v oblasti lidových hudebních nástrojů s důrazem kladeným na dudy. Zabýval se výzkumem a dokumentací dud a dudácké hudby nejen v naší, ale také v evropské hudební tradici. Mezi jeho díla patří například Dudy a dudáci, Škola hry české dudy, po stopách dudáků na Chebsku nebo kniha Po stopách dudáků na Prácheňsku, která

²³¹ MUDr. Jan Zdeněk Cvrček. [online]. Dostupné z: <http://www.strakonice.eu/content/mudr-jan-zdenek-cvrcek>. [cit. 2014-06-25].

²³² Významné osobnosti. [online]. Dostupné z: http://www.gymstr.cz/vyzn_osobnosti. [cit. 2014-06-25].

²³³ Zemřel dudák Josef Režný, který svůj život prožil naplno. [online]. Dostupné z: <http://www.denik.cz/hudba/zemrel-dudak-josef-rezny-ktery-svuj-zivot-prozil-naplno-20121212-bb07.html>. [cit. 2014-06-25].

vychází z jeho celoživotní sběratelské činnosti.²³⁴ Do dějin strakonického regionu se významně zapsal také tím, že se stal zakladatelem Mezinárodního dudáckého festivalu ve Strakonících. Josef Režný zemřel 10. prosince 2012.²³⁵

9. 4 Další osobnosti

Mezi další významné osobnosti, které studovali na strakonickém gymnáziu, patří herec a choreograf Gustav Voborník, operní pěvec Jan Rubeš, malíř Jan Samec, akademický malíř Jaroslav Pešek, operní pěvec Jindřich Jindrák, akademický malíř Jiří Karmazín, etnografka a teoretička výtvarného umění Jitka Staňková, scénograf Marek Zákostecký, lékař a spisovatel Martin Gregora, houslistka Nora Grumlíková a režisér, scénárista, producent, publicista, filmový výtvarník, zakladatel Vachler Art Company, zakladatel a autor filmových ocenění Český lev, spoluzakladatel a výkonný ředitel České filmové a televizní akademie Petr Vachler.²³⁶

²³⁴ Josef Režný. [online]. Dostupné z: <http://www.prachenak.strakonice.cz/cs/node/12>. [cit. 2014-06-25].

²³⁵ Strakonická legenda Josef Režný odešel na věčnost. [online]. Dostupné z: <http://www.folklorisdruzeni.cz/josef-rezny-odesel-na-vecnost>. [cit. 2014-06-25].

²³⁶ Významné osobnosti. [online]. Dostupné z: http://www.gymstr.cz/vyzn_osobnosti. [cit. 2014-06-25].

Závěr

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo zmapovat vývoj strakonického gymnázia od roku 1948 až do současnosti. Nejprve jsem navštívila Státní okresní archiv ve Strakonici, kde je uložen fond Státní reálné gymnázium. Zde se nachází jen materiály do roku 1954. Z tohoto fondu jsem použila roční zprávy, které bohužel vycházely jen do konce 30. let 20. století, což je škoda, neboť byly tištěné a obsahovaly soupis učitelského sboru, seznam žáků, důležité události, které se daný rok staly, seznam knih, statistický přehled o studentech – počet, bydliště, věk, náboženství atd. Pro získání dalších materiálů jsem byla odkázána přímo na strakonické gymnázium. Zde mají v archivu uložené tři kroniky a všechny ročenky, které dosud vyšly. Zkoušela jsem najít také zápisy ze schůzí školní organizace KSČ, ale bohužel jsem nebyla úspěšná. Pátrala jsem po nich ve Státním okresním archivu ve Strakonici, na Gymnáziu ve Strakonici, na Okresním výboru KSČM Strakonice, ve Státním oblastním archivu v Českých Budějovicích, ale bohužel jsem nikde nebyla úspěšná. Na většině pracovišť mi řekli, že tyto záznamy byly nejspíše skartovány.

Na počátku se bakalářská práce věnuje stručnému popisu dějin města Strakonice, ve kterém se gymnázium nachází. Protože se nelze něčemu věnovat od prostředka, aniž by byly známy dřívější události, je další kapitola zaměřena na stručný popis vývoje gymnázia do roku 1948. Podává především informace o událostech týkajících se vzniku gymnázia a toho, v jakých budovách se nacházelo. Následující kapitoly jsou již zaměřeny na vývoj gymnázia od roku 1948 až do současnosti.

Zaměřila jsem se především na vybraná témata, která považuji za stěžejní v rámci fungování gymnázia, tzn. vývoj budovy, pojetí školy a v neposlední řadě také mimoškolní aktivity. Snažila jsem se začlenit gymnázium do kontextu vývoje středního školství sledované doby tím, že jsem uváděla školské zákony a ukazovala, jak se pojetí školy po vydání zákonů změnilo. Myslím, že podat základní informace o těchto tématech se mi podařilo, i když ne zcela. Zejména o přijímacích zkouškách na gymnázium a přihláškách na vysoké školy byly zmínky v kronikách až po roce 1968, v předchozích letech zaznamenávány nebyly, proto se jim v práci věnuji až po roce 1968. Pokud se týče mimoškolních aktivit, snažila jsem se popsat většinu z nich. Ne všem jsem se ale věnovala podrobněji. Pokud se týká soutěží, ať už předmětových, nebo sportovních, vybrala jsem z mého pohledu ty nejvýznamnější. Výčet všech úspěchů, kterých studenti ve sledovaném období dosáhli, by vydal na několik stran. V souvislosti s oslavami jsem se zaměřila na Svátek práce a Měsíc československo-sovětského přátelství, neboť tyto dva svátky

patřily každoročně mezi nejvýznamnější, které si škola připomínala. Jejich průběh ovlivňoval život na škole.

Dalším cílem mé práce bylo zjistit, jak škola ovlivňovala své studenty při výběru povolání nebo dalšího studia a k jaké změně došlo po pádu komunistického režimu. Jak se ukázalo, docházelo ve sledovaném období k častým změnám v pojetí školy. Od roku 1953 do roku 1968 byla škola pouze tříletá, což souviselo s tím, že režim potřeboval co nejrychleji získat pracovní síly pro národní hospodářství. Z vlastní zkušenosti soudím, že tři roky je krátká doba na to, aby byli studenti dostatečně připraveni pro studium na vysoké škole, ale podle mého názoru dával minulý režim přednost spíše lidem ve výrobních závodech před vysokoškolsky vzdělanými lidmi. To souvisí také s ovlivňováním studentů při výběru povolání tím, že byly zaváděny technické předměty a studenti museli chodit do továren na praxe. Škola měla samozřejmě připravit studenty i na vysoké školy. Vypracovávala na ně posudky a dávala nebo nedávala doporučení ke studiu. Studenti si mohli podat jen jednu přihlášku na VŠ. V případě, že se hlásili na pedagogickou fakultu, byly jejich přihlášky zaslány školou odboru školství JčKNV v Českých Budějovicích k dalšímu řízení. Na ostatní typy škol byly zaslány přímo. Studenti byli přesvědčováni, aby volili školy technického zaměření nebo vojenské. Pro třídní učitele to jistě nebylo příjemné. Z rozhovoru s paní Treybalovou jsem se dozvěděla, že se posudky učitelé snažili psát tak, aby daného studenta nepoškodili. Po roce 1989 odpadly výrobní praxe, škola se zaměřila pouze na přípravu pro studium na vysokých školách, žádné posudky se již nepiší, studenti mají možnost podat si více přihlášek a mohou si sami vybrat vysokou školu bez jakýchkoliv tlaků za strany učitelů.

Co se školní oblasti týče, nelze dobu komunismu hodnotit jen záporně. Pozitivum spatřuji v tom, že děti měly lepší fyzickou kondici, než mají dnes. Škola totiž velmi dbala na jejich fyzickou připravenost a to tím, že se povinně účastnili lyžařských kurzů, branných cvičení apod.

Jak se zdá, měly děti před rokem 1989 také větší kázeň. Plnily celou řadu povinností. Především musely pracovat, ať už v rámci praxí, nebo zemědělských brigád, což na ně mělo jistě pozitivní vliv. Na druhou stranu ale byly tři týdny pryč ze školy, takže zameškaly a učitelé to museli dohánět. Když se k tomu přidaly další aktivity, je otázka, zda učitelé vždy stihli důkladně látku probrat.

Co se týče ostatních mimoškolních aktivit, velký rozdíl před rokem 1989 a po něm jsem nezaznamenala. Každá doba prosazuje nějakou ideologii a podle toho jsou také zaměřeny mimoškolní aktivity, hlavně besedy a exkurze. Největší rozdíl je snad v tom,

že dnes je více možností především pro studenty, kteří se chtějí naučit cizí jazyky. Mají možnost jezdit i do západních zemí, což v období komunistického režimu nemohli.

Za největší přínos práce považuji informace získané od pamětníků, především o událostech kolem roku 1948, roku 1968 a roku 1989.

Summary

As theme of my Bachelor thesis I chose Secondary grammar school in Strakonice from 1948 up to the presence. The grammar school in Strakonice was founded later than in other neighbouring cities. An effort of Strakonice to found a secondary grammar school was successful in 1920. The grammar school celebrated its 90th anniversary in 2010. From a humans' point of view, 90 years is a one whole life but from angle of history of school it is not such a long period. Nevertheless, many events took place both pleasant and unpleasant. The object of my Bachelor thesis is to submit an overview about progress of grammar school in the period.

At the beginning the thesis devotes to brief description of history of Strakonice city in which the secondary grammar school is situated. Besides other thing I tried to submit and overview about inception and development of schooling in Strakonice in general. Next chapter is focused on a brief description of development of grammar school until 1948. Primarily it gives information about events regarding origin of grammar school and buildings in which it was situated. Following chapters are focused on development of grammar school from 1948 up to the presence.

I concentrated primarily on topics I find crucial in operating of grammar school, i.e. development of building, conception of school and last but not least also extracurricular activities. I tried to integrate secondary grammar school in context of development of secondary schooling in period by stating educational laws and showing how the conception of school was changed after their issue. I think I was successful in giving basic information about these topics. As regards extracurricular activities I tried to describe most of them. Not all of them are described in details. As regards competitions, subject or sport, I chose the most important from my point of view. In connection with celebrations I focused on Labour Day and October Revolution because these two holidays was annually the most important days that grammar school commemorate. Their course was influencing life at school.

The biggest contribution of my Bachelor thesis is in my opinion information gained from witnesses, especially about events in years 1948, 1968 and 1989.

Prameny a literatura

Prameny

SOkA Strakonice, Státní reálné gymnázium Strakonice, karton č. 15, sign. V c/1, *Druhá roční zpráva státního reálného gymnázia v Strakonicích za školní rok 1921-1922.*

SOkA Strakonice, Státní reálné gymnázium Strakonice, karton č. 15, sign. V c/1, 4. *Roční zpráva státního reálného gymnázia v Strakonicích 1923-1924.*

SOkA Strakonice, Státní reálné gymnázium Strakonice, karton č. 15, sign. V c/1, *VIII. roční zpráva 1927-1928.*

Kroniky

Pamětní kniha 1953/1954 – 1964/1965. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonicích, nestránkováno.

Kronika 1965/1966 – 1983/1984. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonicích, nestránkováno.

Kronika 1984/1985 – 2006/2007. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonicích, nestránkováno.

Osobní kronika pana Miroslava Treybala v soukromém vlastnictví paní Aleny Treybalové.

Rozhovory

Rozhovor Hany Hiřmanové s pamětníkem panem Miroslavem Kubičkou, ve Strakonicích dne 14. 5. 2014, 20. 6. 2014.

Rozhovor Hany Hiřmanové s pamětnicí paní Miloslavou Sankotovou, ve Strakonicích dne 14. 5. 2014, 20. 6. 2014.

Rozhovor Hany Hiřmanové s pamětnicí paní Alenou Treybalovou, ve Strakonicích dne 23. 5. 2014.

Rozhovor Hany Hiřmanové s pamětnicí paní Janou Opaleckou, ve Velkém Boru dne 18. 6. 2014.

Literatura

CVRČEK, Jan Zdeněk. *Strakonice: lidé . město . osudy*. Strakonice: Městský národní výbor, 1989, 426 s.

MORKES, František. *Historický přehled postavení maturitní zkoušky a analýza jejích funkcí*. Praha: Ústav pro informace ve vzdělávání - Divize nakladatelství Tauris, 2003, 71 s., ISBN 80-211-0438-4.

MORKES, František. *Kapitoly o školství, o ministerstvu a jeho představitelích: (období let 1848-2001)*. V Praze: Pedagogické muzeum J.A. Komenského, 2002, 122 s., ISBN 80-901-4619-8.

Sborníky

KOS, František (ed.). *75 let Gymnázia v Strakonících*. Strakonice : Nadace Gymnázia Strakonice, 1995, 280 s.

PARKOSOVÁ, Ivana (ed.). *Strakonice: kapitoly z historie, díl I*. Strakonice : město Strakonice, 2002, 326 s, ISBN 80-238-7889-1.

PARKOSOVÁ, Ivana (ed.). *Strakonice: kapitoly ze společenského života, díl II*. Strakonice: město Strakonice, 2003, 480 s, ISBN 80-239-1640-8.

PARKOSOVÁ, Ivana (ed.). *Strakonice: kapitoly ze života města, díl III*. Strakonice: město Strakonice, 2005, 392 s, ISBN 80-239-4790-7.

ŠIMEK, Rudolf Gustav (ed.). *Strakonice : propagace a adresář*. Strakonice: Nová Šumava, 1933, 214 s.

TREYBAL, Miroslav (ed.). *50 let gymnasia v Strakonících : 1920-1970 : Jubilejní almanach*. Strakonice: Gymnasium Strakonice, 1970, 156 s.

Ročenky

Gymnázium 1997 – 1998, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 1998.

Gymnázium Strakonice 1999 – 2000, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2000.

Gymnázium Strakonice 2000 – 2001, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2001.

Strakonice 2002 – 2003, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2003.

Strakonice 2003 – 2004, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2004.

Strakonice 2005 – 2006, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2006.

2006 – 2007, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2007.

2007 – 2008, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2008.

Ročenka Gymnázia Strakonice 2008 – 2009. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2009.

2009 – 2010, Ročenka Gymnázia ve Strakonících. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2010.

Ročenka Gymnázia Strakonice 2010 – 2011. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2011.

Ročenka Gymnázia Strakonice 2011 – 2012. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2012.

Ročenka Gymnázia Strakonice 2012 – 2013. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2013.

Denní tisk

PAUCH, Ladislav. Na hodnocení je čas. *Jihočeská pravda*. 2. 6. 1988, roč. 44, č. 128, s. 5.

PAUCH, Ladislav. Pokračuje elektronizace gymnázií. *Jihočeská pravda*. 4. 1. 1988, roč. 44, č. 2, s. 5.

Elektronické zdroje

Družební školy. [online]. Dostupné z: http://www.gymstr.cz/druzebni_skoly. [cit. 2014-06-15].

Festival pěveckých sborů Alta Pusteria v Itálii. [online]. Dostupné z: <http://www.nerest.wz.cz/sbor/foto/2008-italie.html>. [cit. 2014-06-19].

Hanka Křížková životopis. [online]. Dostupné z: <http://www.hanakrizkova.cz/zivotopis/zivotopis.html>. [cit. 2014-06-25].

Historie města. [online]. Dostupné z: <http://www.strakonice.eu/content/historie-mesta>. [cit. 2014-06-15].

Historie školy. [online]. Dostupné z: <http://www.gymstr.cz/node/38>. [cit. 2014-06-15].

Jan Zdeněk Cvrček. [online]. Dostupné z: <http://www.knih-st.cz/regionalni-osobnost/jan-zdenek-cvrcek>. [cit. 2014-06-25].

Josef Režný. [online]. Dostupné z: <http://www.prachenak.strakonice.cz/cs/node/12>. [cit. 2014-06-25].

MUDr. Jan Zdeněk Cvrček. [online]. Dostupné z: <http://www.strakonice.eu/content/mudr-jan-zdenek-cvrcek>. [cit. 2014-06-25].

Nahrávky. [online]. Dostupné z: <http://www.nerest.wz.cz/sbor/nahravky/2007.html>. [cit. 2014-06-19].

Pedagogický sbor řazený podle abecedy. [online]. Dostupné z: http://www.gymstr.cz/ped_sbor. [cit. 2014-06-19].

Pěvecký sbor Gymnázia Strakonice. [online]. Dostupné z: <http://www.nerest.wz.cz/sbor/index.php>. [cit. 2014-06-19].

Repertoár. [online]. Dostupné z: <http://www.nerest.wz.cz/sbor/repertoar/>. [cit. 2014-06-19].

Strakonická legenda Josef Režný odešel na věčnost. [online]. Dostupné z: <http://www.folklornisdruzeni.cz/josef-rezny-odesel-na-vecnost>. [cit. 2014-06-25].

Významné osobnosti. [online]. Dostupné z: http://www.gymstr.cz/vyzn_osobnosti. [cit. 2014-06-25].

Zemřel dudák Josef Režný, který svůj život prožil naplno. [online]. Dostupné z: <http://www.denik.cz/hudba/zemrel-dudak-josef-rezny-ktery-svuj-zivot-prozil-naplno-20121212-bb07.html>. [cit. 2014-06-25].

Zákony

Zákon č. 95/1948 Sb., Zákon o základní úpravě jednotného školství (školský zákon), ze dne 21. 4. 1948.

Zákon č. 31/1953 Sb., Zákon o školské soustavě a vzdělávání učitelů (školský zákon), ze dne 24. 4. 1953.

Zákon č. 186/1960 Sb., Zákon o soustavě výchovy a vzdělávání (školský zákon), 15. 12. 1960.

Zákon č. 168/1968 Sb., Zákon o gymnasiích, ze dne 19. 12. 1968.

Zákon č. 63/1978 Sb., Zákon o opatřeních v soustavě základních a středních škol, ze dne 21. června 1978.

Přílohy

Seznam textových příloh

Příloha č. 1: Ředitelé strakonického gymnázia

Příloha č. 2: Externisté strakonického gymnázia

Příloha č. 3: Učitelé strakonického gymnázia

Příloha č. 1: Ředitelé strakonického gymnázia²³⁷

Jméno	Ve funkci	Poznámka
Kukrál František	1920-1927	
Píro Rudolf	1927-1928	zatímní správce
Novotný Vojtěch	1928-1935	
Haas Vojtěch	1935-1945	
Treybal Miroslav	1945-1948	zatímní správce
Lerl Antonín	1948	zatímní správce
Velíšek František	1948-1956	
Boháč Jan, PhDr.	1956-1970	
Třeštík František	1970-1974	
Pauch Ladislav	1974-1992	
Paleček Lubomír	1992-1998	
Pouch Zdeněk, PhDr.	1998-2006	
Hlava Miroslav, Mgr.	2006 -dosud	

²³⁷ Archiv Gymnázia ve Strakonících.

Příloha č. 2: Externisté strakonického gymnázia²³⁸

Jméno	Předmět	Na škole
Almer František	Fy	1971-1973
Blažek Václav	stav.	1980-1981
Brož Josef	stav.	1979-1985
Bublík Pavel, Ing.	stav.	1982-1985
Frnoch Miloslav, Ing.	stav.	1986-1988
Hájek Karel, ing.	stroj.	1976-1977
Hanuš Josef	Vv	1976-1977
Harant Václav, Ing.	ekon.	1972-1973
Holmanová Zuzana	Čj ,Hv	1972
Hůlka Miloslav, Ing.	ekon.	1977-1979
Chlad Emil, Ing.	stroj.	1974-1975
Janda Jan, Ing.	elektro	1971-1973
Janout Miroslav, Ing.	Ch	1975-1976
Janoutová Jana, Ing.	Ch	1977-1981
Klich Jiří, ing.	stroj.	1987-1990
Koch Augustin	M	1974-1975
Kopecký Václav, Ing.	elektro	1974-1980
Košan, Ing.	elektro	1979-1980
Křiváčková Marcela	Čj	1994-1995
Ondrášek Karel, Ing.	stav.	1986-1987
Procházka František	adm.	1971-1978
Roub Václav	stav.	1979-1980
Rovenská Jitka	Čj, Rj	1971-1973
Samec Jan, Ing.	elektro	1975-1980
Skalický Josef	Rj	1970-1971
Sklenář Karel, Ing.	stav.	1974-1975
Staněk Josef, Ing.	stav.	1989-1990
Šimek Michal, Ing.	Ch	1982-1985
Šmíd Milan, Mgr.	D	1991-1992
Švarc František, Ing.	stroj.	1980-1987
Švehla Oldřich, Ing.	stav.	1975-1978
Švehla Zdeněk, Ing.	stav.	1986-1990
Treybal Jiří, Ing.	stav.	1981-1983
Tůma Jaroslav, Ing.	stroj.	1974-1975
Vrba Václav, Ing.	stroj.	1979-1980
Vrhel Bohumil, ing.	Ch	1974-1976

²³⁸ Treybalová, Alena. Členové profesorského sboru v letech 1920 – 1995. In: KOS, František. *75 let Gymnázia v Strakonících*. Strakonice : Nadace Gymnázia Strakonice, 1995, s. 145-146.

Zemanová Hana, Ing.	stav.	1987-1988
Zeman Milan, Ing.	stroj.	1974-1975
Žák Jan, Ing.	stroj.	1974-1975

Příloha č. 3: Učitelé strakonického gymnázia²³⁹

Jméno	Aprobace	Na škole	Vyznamenání ²⁴⁰
Alliger Karel	Hv	1968-1969	
Babková Petra, Mgr.	M, IVT	2006-dosud	
Baborová Anna	Čj, D	1958-1961	
Beranová Miloslava, PhDr.	M, Fy	1983-2000	
Berndorffová Miroslava	D, Vv	1969-1971	
Bicanová Jaroslava, PhDr.	Bi, Ch	2006	
Blaschke Stanislav	Čj, Nj	1921-1923	
Blažejová - Zobalová Hedvika	M, Dg	1939-1945	
Blažko Vojtěch	D, Z	1921-1951	
Bosák František, doc.CSc.	D, Z	1950-1961	
Brabcová Kateřina, Mgr.	Nj, CH	2003	
Brabcová Margareta, Mgr.	Čj, Aj	2009	
Brož Miroslav	Z, Bi	1974-1979	
Brožík Václav	P, Z	1939-1945	Zasloužilý učitel

²³⁹ Zpracováno dle:

Treybalová, Alena. Členové profesorského sboru v letech 1920 – 1995. In: KOS, František. *75 let Gymnázia v Strakonících*. Strakonice : Nadace Gymnázia Strakonice, 1995, s. 145-146.

Kronika 1984/1985 – 2006/2007. Uloženo v archivu Gymnázia ve Strakonících, nestránkováno.

Gymnázium 1997 – 1998, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 1998.

Gymnázium Strakonice 1999 – 2000, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2000.

Gymnázium Strakonice 2000 – 2001, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2001.

Strakonice 2002 – 2003, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2003.

Strakonice 2003 – 2004, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2004.

Strakonice 2005 – 2006, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2006.

2006 – 2007, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2007.

2007 – 2008, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2008.

Ročenka Gymnázia Strakonice 2008 – 2009. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2009.

2009 – 2010, Ročenka Gymnázia ve Strakonících. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2010.

Ročenka Gymnázia Strakonice 2010 – 2011. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2011.

Ročenka Gymnázia Strakonice 2011 – 2012. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2012.

Ročenka Gymnázia Strakonice 2012 – 2013. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2013.

Pedagogický sbor řazený podle abecedy [online]. Dostupné z: http://www.gymstr.cz/ped_sbor. [cit. 2014-06-19].

²⁴⁰ U příležitosti dne učitelů udělovala vláda řadě učitelů státní vyznamenání Vzorný učitel a Zasloužilý učitel.

Bulínová Karin, ing.	Bi, ekon.	1978-1992	
Burdová - Dvořáková Ludmila	Hv, Rj, Čj	1970-1976	
Bureš Karel	M, Fy	1971-1972	
Burša Jiří	Bi, Z	1962-1963	
Býčková - Mikátová Božena	Čj, D	1963-1998	
Cihlářová Hana	Bi, Z	1969-1970	
Čapková Helena	Rj, Vv	1979- 2009	
Častová - Pechová Františka	Tv, Z	1937-1938	
Čejková - Měšť'anová Emanuella	Nj, Čj	1971-1974	
Černá Helena	Čj, D	1972-1974	
Dbalý Miroslav	D, Z	1931-1934	
Dědina Jan, PhDr.	D, Z	1939	
Doležel František	P, Z	1937-1938	
Eclerová Marcela	M, Fy	1970	
Erben Jan	Čj, Rj	1950-1953	
Ertlová Jiřina	M, Hv	1969-1970	
Fajová Alžběta, Mgr.	Čj, Aj, ZSV	2009	
Falberová Senta, Ing.	Ch, M, Fy	1930-1934	
Fiala Karel	M, Fy	1945-1952	
Forster Vítězslav	M, Fy	1946-1948	
Franc Josef	Fr, Tv	1953-1954	
Frantová Marta, Mgr.	ZSV, Ov, D	2000-2009	
Frieslová - Ehrhardtová Jana	Fr, Tv	1938	
Fringošová Vendula, Mgr.	M, Tv	2006-2009	
Fríš Oldřich, PhDr.	Čj, L	1927-1928	
Fučík Stanislav, RNDr.	M, Ch, Bi, Fy	1946-1963	
Fuksík Vladimír	M, Fy	1940-1941	
Gajerová Eva, Mgr.	ZSV	2011	
Hájek Karel	Čj, D	1956-1961	Zasloužilý učitel
Hájková Lenka, Mgr.	Nj, Rj	2002-2005	
Hájková Martina, Mgr.	Rj, Tv, Aj	1993-2005	
Hájková - Křížová Dana, Ing.	ekon, Nj	1974-dosud	
Hanuš Josef	M, Fy, Z	1957-1961	
Harantová Emílie	Aj	2001	
Hauptmanová - Náprstková Adolfína	Tv, Z	1936-1937	
Havel Ladislav, RNDr.	Bi, Ch	1985-2002	
Havličková Hana	Čj, D	2000-2004	
Heckl František	Ch, M, Fy	1934-1937	
Hejdová - Sartoriusová Eliška	D, Z	1961-1965	
Hejnalová - Hanušová Jana	Bi, Ch	1961-2005	
Hejný Jaroslav	Vv, Dg	1945-1948	
Henzl Ctibor	M, Fy	1964-1967	

Herman Vojtěch	Vy	1946-1948	
Hlava Miroslav	Z, Tv	1992-dosud	
Hlavová Anna, Mgr.	Nj, Rj, Z	2012-dosud	
Hlouchová Eva, Mgr.	Nj, M	2000-2013	
Hoch Miloslav	M, Tv	1942-1945	
Holcová Alžběta, Mgr.	Čj, Aj, ZSV	2005-2009	
Holická Jana	M, Dg	1961-1962	
Holý Jaroslav	P, Z	1938-1961	
Holý Vladimír	D	1946-1948	
Hrdličková Iva, Mgr.	Psy, Vv	2013-dosud	
Hruška Miroslav, Mgr.	Čj, D	2000-dosud	
Hustý Bedřich	M, Fy	1927-1929	
Hyška Alfons, RNDr.	M, Fy	1927-1928	
Chaloupková Marie	M, Fy	2002-dosud	
Chaloupková Monika, Mgr.	Čj, Aj	2011-dosud	
Chalupa Josef, Ing.	elektro, IVT	1987-dosud	
Chudoba Jaroslav	P, Z, Fy	1938-1941	
Janát Jan	D, Z	1945-1948	
Janda Milan, Mgr.	Tv, Ov	2001-dosud	
Jandová Naděžda	Čj, Fr	1942-1956	
Jansová Markéta, Mgr.	Aj	2004-dosud	
Janů Jaroslav, PhDr.	Čj, Nj	1933-1935	
Javorská Josefa	Čj, Fr	1931-1932	
Járová Ivana, Mgr.	Čj, ZSV	2005-dosud	
Jelínková Martina, Mgr.	Bi	2007-2008	
Ježek Emanuel, PhDr.	D, Z	1934-1937	
Jirsová Miluše, Mgr.	M, Z	2010-dosud	
Jílek Bohumil, RNDr.	P, Z	1935-1937	
Jindrák František	M, Dg	1945-1946	
Johnová Andrea, Mgr.	Tv, ZSV	2007- dosud	
Jůzlová Zuzana, Mgr.	M, Dg	2000-dosud	
Kadlecová Barbora, Mgr.	M, IVT	2009-doud	
Kamenický Alois	D, Z	1929-1930	
Karel Jan	Vv, Z	1942-1945	
Karlík Emil	Čj, Nj	1930-1939	
Keyzlarová - Kubíčková Marie	Čj, Fr	1932-1939	
Klier Petr, Mgr.	Čj, D	2000	
Klichová Alena, Mgr.	Rj, D, Šp	1986-dosud	
Kněnická - Houšková Jiřina, RNDr.	M, T	1934-1935	
Kohout Blažej	L, Nj	1938-1981	
Kochová Olga, Mgr.	Lat, D	2010	
Kolesová Jana, Mgr.	Aj, Nj	2012-dosud	

Konůpek Otakar	L	1934-1935	
Korbelář Jindřich	M, Dg	1939-1942	Zasloužilý učitel
Kos František, Mgr.	Čj, Nj	1980-dosud	
Kostková Zuzana, Mgr.	Psy, Hv	2006-dosud	
Kotál Pavel	Čj, D	1998-2001	
Kotalík Josef	Čj, L	1921-1928	Zasloužilý učitel
Koubková Marcela	Čj, D	1993	
Koubová Hana, PaedDr.	D, Rj	1984-1986	
Koudelka Ludvík	L, Nj	1926-1928	
Krása Jindřich	Tv, Nj	1939-1949	
Krása Jindřich, Ing.	stroj.	1973-1990	
Krieg Jaroslav, RNDr.	M, Fy	2005-2008	
Kropáčová Milada	Tv, Z	1935-1936	
Krynický Martin, Mgr.	M, Fy	2000-2009	
Krýžová - Wimmerová Hana	M, Fy	1968-1970	
Křiváček Vladislav, Ing.	ekon.	1978-1993	
Křiváčková Marcela	Čj, Vv	1995-1998	
Kříž Miroslav, Ing.	ekon.,IVT	1978-1999	
Křížová Zdeňka, PaedDr.	D, Rj, Aj	1983-dosud	
Kubelková Lenka, Mgr.	Čj, Hv	1994-dosud	
Kubička Miroslav	Tv, Z	1956-1996	
Kunc Jan	Tv, Z	1931	
Kuncipálová Eva	ZSV	2003	
Kůla Václav, Mgr.	M, Aj	2003-dosud	
Kůst Jiří	M, Fy	1931-1936	
Květoňová - Panušková Jitka, Mgr.	Vv, Čj, Aj	1991-dosud	
Kyšperská Pavla, Ing.	Dg	1988-1989	
Leischner Pavel	M, Fy	1972-1994	
Lešáková Jana, Mgr.	Bi, Ch	2009-dosud	
Levá Eliška	Bi	1963-1965	
Linke Bohumil	Čj, Nj	1927-1956	
Loulová - Leischnerová Libuše	Bi, Z	1971-2009	
Lugovská Helena	Rj	1956-1980	
Lukačevičová Pavla, Mgr.	Čj, Vv	2008-dosud	
Lumenda Václav	L, Fr	1935-1942	
Macek Bohuslav	Tv, M, Fy	1938-1961	
Machovec František	Z, Bi	1970-1971	
Makalová Anna	D, Z	1940	
Makovec Stanislav	Ch, Bi	1972-1973	
Maroušková Jiřina	M, Dg	1964-1965	
Martinková - Samcová Věra	M, Z	1973-2010	
Mařík Václav	M, Dg	1958-1962	

Mašlová Hana, Mgr.	Bi, Z	2006-2008	
Matyk Josef	M, Fy	1926-1927	
Mičánková - Kubátová Marie	M, Dg	1963-1964	
Miková Marcela, Mgr., Ph.D.	M, Fy	2000-dosud	
Míková Dagmar, Ing.	M, CH	2005-dosud	
Míšková Jaroslava	Čj, Rj	1971-2000	
Molitorisová - Mottlová Darina	Aj, Rj	1980-1990	
Mrkvička Zdeněk, RNDr.	M, Dg	1962-1963	
Navrátil Pavel, Mgr.	M, Fy	2009-dosud	
Návarová Radka, Mgr.	Čj, Nj	2012	
Nedošínský Jindřich	D, Z	1940	
Němejc Vlastimil	Tv, Ov	1999	
Novotná - Štanclová Marie	Čj, Nj	1931-1933	
Opěla Vladimír	Ch, Fy	1963-1965	
Ouředníková Romana, Mgr.	Aj, Nj	2013-dosud	
Paporotnyj Michal	Rj	1946-1948	
Pašek Josef	D	1961-1963	
Paukner František	Čj	1940-1941	
Pazderníková Hana, Mgr.	M, Fy	2009-dosud	
Pazderníková Marta	Bi, Ch	1977-1999	
Pecánek Josef, PhDr.	Čj, Fr	1930-1931	
Pernegr Karel	Fy, Zv	1958-1962	
Persona Jaroslav	Čj, Nj	1937-1951	
Personová Jaroslava	Čj, Fr	1938-1969	Zasloužilá učitelka
Peřinová - Leichterová Jarmila	M, Fy	1962-1965	
Pilát Vladimír	M, Fy	1937-1938	
Plaček Martin, Mgr.	Tv, Bi	2001-dosud	
Podhajský Josef	L, Fr	1932-1937	
Pokorný Jiří	Ch, Bi	1971-1972	
Polanková Eva, Mgr.	Bi, CH	2007-2009	
Polívka Václav, akad. malíř	Vv, M	1922-1945	
Postlová Jiřina	Fr, Šp	1972-1977	
Praibíš Stanislav	Tv, Nj	1936-1939	
Procházka František	Čj, Fr	1942-1945	
Procházková Jaroslava	M, Dg	1946-1951	
Prokopec Tomáš, Mgr.	Ivt, Tv	2009-dosud	
Průcha Karel, PhDr.	Fr, Tv	1941	
Průša František, PhDr.	Tv, Z	1940	
Příbyl Tomáš	L, Fr	1944-1945	
Pučilová - Pavlíková Milena, RNDr.	M, Fy, IVT	1987-dosud	
Puchwein Josef (Jiří Marek)	Čj, Nj	1939-1940	Zasloužilý umělec
Rejžek Jiří, akad. malíř	Vv, Z	1948-1965	

Růžička Jan	M, Fy	1939-1940	
Růžička Jaroslav	M, Fy	1940-1947	
Růžička Rudolf	M, Fy	1938-1939	
Růžičková Vendula, Mgr.	M, Tv	2003-2006	
Ryneš Václav	L, Ř	1928-1934	
Rysová Květa, PhDr., PhD.	Čj, Nj	1984-1986	
Rysová Květa	Čj, Nj	2004-dosud	
Říská Pavlína, Bc.	Aj	2002	
Sankotová Miloslava, Mgr.	Fr, D	1976-2011	
Saveljev Jiří, Dr.	Rj	1945-1949	
Saveljevová - Vojíková Marie	Čj, Z	1946-1960	
Seidl Milan	D, Čj	1975-1976	
Sekera Jiří	D, Čj	1969-1974	
Sekyrka Pavel, Mgr.	Nj, ZSV	2005-2010	
Serbusová Věnceslava	L, Fr	1939-1943	
Schnapková - Drábková Růžena	L, Nj	1937-1939	
Siegertová Helena	Tv, Aj	1939-1940	
Skalická Zdena, Mgr.	Bi, Ch, Ge	1965-2007	
Skopal Zdeněk	Čj, Rj	1969-1983	
Slancová Jana, Mgr.	Nj	2001-dosud	
Slavičková Milena, Mgr.	Aj	2000-dosud	
Slavík Josef	M, Fy	1936-1945	
Slováček Oldřich	Tv	1970-1998	
Spirman Eduard	P, Z	1941-1944	
Střeleček Jan	L, Ř	1946-1948	
Suchý Karel, RNDr.	Ch, M, Fy	1937-1945	
Svobodová Božena	Ph, Nj, Fr	1935-1937	
Svobodová - Šolerovalá Marie	M, Fy	1944	
Šetková - Vybíralová Irena	Bi, Z	1975-1977	
Šimečková Veronika, Mgr.	Z, Bi	2008-dosud	
Šimková Milena, Mgr.	Čj, Nj	1980-dosud	
Šklíbová Marie	D, Z	1929-1930	
Škoda Karel	Čj, L	1936-1949	
Šlechta Karel	D, Z	1930-1931	
Šmaus František	M, Fy	1962-1963	
Šmejkalová - Macková Vlasta	Nj, Fr, Aj	1938-1981	
Šnorek Luděk	Čj, Rj	1966-1969	
Šoler Josef	M, Fy	1929-1931	
Špachtová - Vrhelová Jana	M, Fy	1968-1993	
Štěpán Dalibor	P, M, Fy	1920-1921	
Štíbr Václav	M, Fy	1929	
Švábová Milada	M, Fy	1949-1950	

Tesaříková Renata	Čj, Aj	1990-1991	
Tichá Hana, Mgr.	Čj, Nj	1992-2006	
Tláškalová - Křížová Jana, PhDr.	Č, Hv	1973-1979	
Trávníčková Alena, RNDr.	Ch, Bi	1999-dosud	
Trávníčková - Pešková Vlastimila, PaedDr.	Bi, Ge, Tv	1963-2007	
Treybalová Alena	Aj, It	1966-1993	
Třeštík František	Čj, Nj	1939-1949	
Týra Jan	Tv, Z	1926-1929	
Urban František	Tv, Z	1938-1939	
Urválková - Koudelková Vlasta	Čj, Fr	1937-1938	
Vachlerová Eva	Čj, Nj, Aj	1984-dosud	
Váchová - Krásová Eleonora	Čj, L, Nj	1975-2010	
Vaňatová Lada	M, Dg	1956-1974	
Vaněček Jindřich, Mgr.	M, Fy	1994-dosud	
Vaněček Karel	M, Dg	1921-1940	
Vavruška Jiří, Ing.	Elektro, Fy, IVT	1980-2002	
Vebr Miloš, RNDr.	Tv, Z	1924-1926	
Vierer Milan	Nj, D	2000	
Vítovec Josef	D, Z	1939	
Vodička Karel	Čj, Fr	1938-1941	
Vodňanská - Baštářová Ladislava	Čj, Vv	1974-1976	
Vojáček Stanislav	M, Fy	1965-1971	
Vojtová - Švarcová Jiřina	Čj, Nj	1974-dosud	
Volmutová Markéta, Mgr.	Bi, Z	2009-dosud	
Voráček Antonín, Fra	Nb-řk	1920-1948	
Vraná -Losíková Vlastimila	Čj, Fr	1929-1930	
Vrzalík Jan	D, Z	1937-1942	
Weissová -Benešová Libuše	Bi, Z	1971-1974	
Wittichová Drahomíra, PhDr.	L, Ř	1928-1932	
Zahradníková Olga	Nj, Aj	1977-2009	
Zákostecká Helena	M, Fy	1972-1998	
Zeman Jaromír	Tv, Z	1929-1965	Zasloužilý učitel
Žíla Vojtěch, RNDr.	M, Fy	1970-dosud	
Žitný Miroslav, Mgr.	Aj, D	2010-dosud	

Seznam obrazových příloh

Příloha č. 1: Školní budova v Dukelské ulici

Příloha č. 2: Školní budova v Máchově ulici

Příloha č. 3: Výrobní praxe

Příloha č. 4: Prvomájový průvod

Příloha č. 5: Prvomájová tribuna na náměstí

Příloha č. 6: Letní brigáda na kácení stromů

Příloha č. 7: Bramborová brigáda

Příloha č. 8: Okresní spartakiáda na Křemelce

Příloha č. 9: Branné cvičení

Příloha č. 10: Závod branné všestrannosti

Příloha č. 11: Lyžařský výcvikový kurz

Příloha č. 12: Družstvo dívek v košíkové

Příloha č. 13: Maturitní tablo z roku 1948

Příloha č. 14: Maturitní tablo z roku 2011

Příloha č. 15: Poslední zvonění

Příloha č. 16: Tzv. mazání třetích ročníků v roce 2010

Příloha č. 17: Pasování třetích ročníků na tzv. mazáky v roce 2010

Příloha č. 18: Sbor strakonického gymnázia na festivalu v Itálii v roce 2008

Příloha č. 19: Pozvánka na majáles z roku 2000

Příloha č. 20: Majáles z roku 2000

Příloha č. 21: Majáles z roku 2010

Příloha č. 22: Memento

Příloha č. 1: Školní budova v Dukelské ulici²⁴¹

Příloha č. 2: Školní budova v Máchově ulici²⁴²

²⁴¹ Archiv Gymnázia ve Strakonících.

²⁴² Tamtéž.

Příloha č. 3: Výrobní praxe²⁴³

Příloha č. 4: Prvomájový průvod²⁴⁴

²⁴³ Archiv Gymnázia ve Strakonících.

²⁴⁴ Tamtéž.

Příloha č. 5: Prvomájová tribuna na náměstí²⁴⁵

Příloha č. 6: Letní brigáda na kácení stromů²⁴⁶

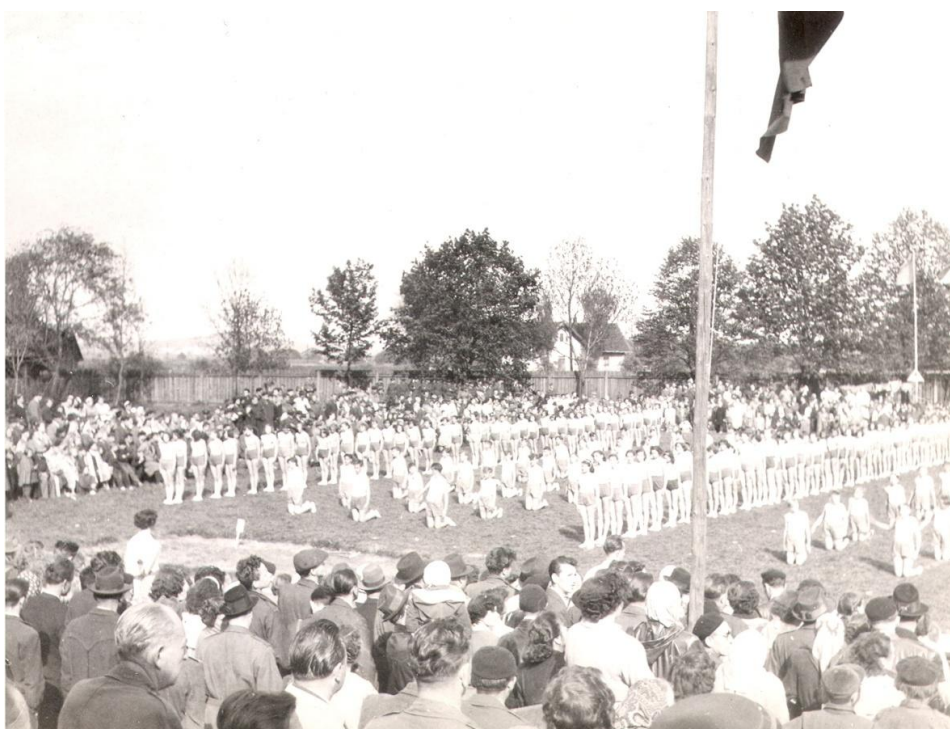
²⁴⁵ Archiv Gymnázia ve Strakonících.

²⁴⁶ Tamtéž.

Příloha č. 7: Bramborová brigáda²⁴⁷

Příloha č. 8: Okresní spartakiáda na Křemelce²⁴⁸

²⁴⁷ Archiv Gymnázia ve Strakonících.

²⁴⁸ Tamtéž.

Příloha č. 9: Branné cvičení²⁴⁹

Příloha č. 10: Závod branné všestrannosti²⁵⁰

²⁴⁹ Archiv Gymnázia ve Strakonících.

²⁵⁰ Tamtéž.

Příloha č. 11: Lyžařský výcvikový kurz²⁵¹

Příloha č. 12: Družstvo dívek v košíkové²⁵²

²⁵¹ Archiv Gymnázia ve Strakonících.

²⁵² Tamtéž.

Příloha č. 13: Maturitní tablo z roku 1948²⁵³

Příloha č. 14: Maturitní tablo z roku 2011²⁵⁴

²⁵³ Archiv Gymnázia ve Strakonících.

²⁵⁴ Vlastní fotografie.

Příloha č. 15: Poslední zvonění²⁵⁵

Příloha č. 16: Tzv. mazání třetích ročníků v roce 2010²⁵⁶

²⁵⁵ Archiv Gymnázia ve Strakonících.

²⁵⁶ Vlastní fotografie.

Příloha č. 17: Pasování třetích ročníků na tzv. mazáky v roce 2010²⁵⁷

Příloha č. 18: Sbor strakonického gymnázia na festivalu v Itálii v roce 2008²⁵⁸

²⁵⁷ Vlastní fotografie.

²⁵⁸ Festival pěveckých sborů Alta Pusteria v Itálii. [online]. Dostupné z: <http://www.nerest.wz.cz/sbor/foto/2008-italie.html>. [cit. 2014-06-19].

Příloha č. 19: Pozvánka na majáles z roku 2000²⁵⁹

Šlicné panny, ctěné paní, ctihodní páni strakoničtí!

Zastavte kroky své a hleďte na věc nevídanou. Až ze středověku zamířily do města vašeho majáles. Průvod tento neobvyklý táhne se městem od ústavu gymnaziálního a běře své kroky náměstím ku hradu. V průvodu zastoupeno jest obyvatelstvo města středověkého...

Příloha č. 20: Majáles z roku 2000²⁶⁰

²⁵⁹ *Gymnázium Strakonice 1999 – 2000, Ročenka Gymnázia Strakonice. Strakonice: Gymnázium Strakonice, 2000.*

²⁶⁰ *Tamtéž.*

Příloha č. 21: Majáles z roku 2010²⁶¹

Příloha č. 22: Memento²⁶²

²⁶¹ Vlastní fotografie.

²⁶² Vlastní fotografie.